

Tingbok for Ringerike

Bok 39 og 40

1690

Transkribert av Thorleif Solberg

Gitt i gave til Ringerike slektshistorielag 2010 av

Thorleif Solberg

Søkbar bok

Boken er søkbar

Æ – Ø og Å kan være problematisk ved søk.

Noen ganger kan følgende bokstaver benyttes i stedet

Bruk E i stedet for Æ

Bruk O i stedet for Ø

Bruk A i stedet for Å

Det er register bak i boken.

Forord.

Tingbok 39 og tingbok 40 er i begynnelsen helt identiske, men skrevet av to forskjellige personer. Men mens tingbok 39 bare tar for seg året 1690, omfatter tingbok 40 også årene 1691, 1692 og 1695. Årene 1693 og 1694 mangler, men er tatt inn i tingbok 34.

Sidetallshenvisningene i margen i mitt referat, 1 - 35B, viser til tingbok 40. Henvisningene 32 - 55B viser til tingbok 39. Dette er fordi jeg har valgt den tingsboka, som for meg var lettest å "tyde".

Jeg har ikke utarbeidet noe personnavn- eller stedsnavnregister. Kanskje en eller annen "datafrelst" innen Ringeslektshistorielag kunne ta seg av dette.

Vågård 25.september 1995.

Thorleif Solberg.

Forord.

Tingbok 39 og tingbok 40 er i begynnelsen helt identiske, men skrevet av to forskjellige personer. Men mens tingbok 39 bare tar for seg året 1690, omfatter tingbok 40 også årene 1691, 1692 og 1695. Årene 1693 og 1694 mangler, men er tatt inn i tingbok 34.

Sidetallshenvisningene i marginen i mitt referat, 1 - 35B, viser til tingbok 40. Henvisningene 32 - 55B viser til tingbok 39. Dette er fordi jeg har valgt den tingsboka, som for meg var lettest å "tyde".

Jeg har ikke utarbeidet noe personnavn- eller stedsnavnregister. Kanskje en eller annen "datafrelst" innen Ringeslektshistorielag kunne ta seg av dette.

Vågård 25.september 1995.

Thorleif Solberg.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV PRESTEGJELD

24.febr.1690.

16. Den 24.februar holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue. Var overværende ko.ma. fogd Sr. Henrik Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen, samt efterskr. lagrettesmenn: Erik Stiksrud, Malte Kittelsby, Stener Aslaksrud, Jens Veset-rud, Alf Gundersby, Gudbrand Stiksrud, Bjørn Flekshaug og Amund Honerud.

16B KO:MA: FOGD LOT FORKYNNE OG OPPLÈSE kongl.majsts. nådigste forordning om skattenes påbud uti Norge for Anno 1690, dat. jan.1690.

Item ko.maj.s nådigste forordning om Høyeste Retts holdelse til anstundende 25.aug., dat.25.jan.1690.

Bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå irette fordret Johannes Strande formedelst han uti hans ekteskap begået leiermål med et kvinnfolk ved navn Ragnild Olsdatter, som for ungefehr tre år siden skal være skjedd.

Den innstevnte Johannes Strande møtte i rette, og ei benektet samme leiermål. Hvorfor herutinnen er dømt og avsagt, at han efter lovens 6.boks 13.capt. 25. art. bør straffes på sin yderste formue, og hvis han intet har at bøte med, da straffes med fengsel på kroppen efter "aligevelde capittels 1.art".

Anders Jørgensen ved Viul på sin broder Rasmus Jørgensens vegne i rette fordret Peder Engebretsen Nærstad som formynder for hans hustru Karen Christoffersdatter, efter des skiftebrevs utvisning, som ei gjort noen riktighet eller rede for, for som efter Karen Christofferdatters morfader, sal. Engebret Nærstad. Hvilket skiftebrev Anders Jørgensen nu uti rette lagde, dat.7.april 1668.

Videre fremla Anders Jørgensen en beskikkelse til Peder Nærstad og hans brødre med påfulgt svar ved tvende vitner, dat. 1.mars 1689.

Nok inngav han en beskikkelse til Peder Nærstad av dato 29. nov.1689.

17.

På Peder Nærstads vegne svarte Peder Rasmussen Rå, at Peder Nærstad ville ikke innlade seg til noen dom i denne sak, førend der først skjer et riktig skifte efter hans sal. moder, såsom der er skjedd efter hans sal. fader. Og som han det sa, kom Peder Nærstad selv i rette, og svarte det samme. Videre svarte han at det halve pund i Ballangrud som Karen Christoffersdatter efter hennes morfader er tilfalden, det har Anders Jørgensen på sin broders vegne antaget og tatt penger for. Anders Jørgensen vedsto at ha samme halve pund gods antaget, dog ei førend forleden mai 1689, og ikke desmindre formener, at Peder Nærstad bør svare des landskyld til samme tid. Peder Nærstad derimot foregav at ha betalt en stor del i kongl. skatter og rettighet av samme gods, som han formente burde komme ham til gode, dog ingen bevislighet derom nu medhavde, men begjærte oppsettelse og respit til å få skaffet det i rette.

Efter Peder Nærstads begjæring og Anders Jørgensens samtykke, er denne sak forfløtt til neste alminnelige saketing, og Peder Nærstad forelagt til des at medhave alt hvis han kan formene seg til noen lovlig befrielse.

Forbemelte Anders Jørgensen på sin broder Rasmus Jørgensens vegne efter en annen inngiven stevneseddel, i rette fordret Peder Engebretsen Nærstad for forn. Karen Christoffersdatters mødrene arv at gjøre rede og riktighet for, og derom videre inngav sitt skriftlige innlegg, dat. 12. febr. 1689.

17B

Så og refferer seg til det forn. efter sal. Engebret Nærstad forfattede skiftebrev, som vil vise hva Karens mormoder derefter er tilfalden, som påstås Karens lod og anpart derav bør tilsvares.

Peder Nærstad møtte og dertil svarte, at der er intet skifte eller dele holdt efter hans sal. moder, og vet derfor ikke hva efter henne kan tilsvares.

Anders Jørgensen reffereret seg til sitt innlegg.

Denne sak er efter Anders Jørgensens samtykke, forfløtt til neste alminnelige saketing.

SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE PRESTEGJELD

26.febr.1690.

Den 26.febr. holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue. Var overværende ko.ma. fogd Sr Henrik Pettersen, bygdelensmannen Johannes Svarstad, samt efterskr. lagrettesmenn: Tollef Gjesvold, Gudbrand Løken, Håvord Moe, Siver Gomnes, Anders By, Christoffer Bili, Elling Svarstad og Rasmus Gomnes.

Ble opplest kongl.ma. nådigste forordning om skattenes påbud for nærværende år 1690, dat.27.jan.1690. Item ko.majs. nådigste forordning om Høyesteretts berømmelse til den 25.aug.1690, dat.25.jan.1690.

18. Kongl.maj. Fogd Sr. Henrik Pettersen foregav å ha hitstevnt og uti rette fordret Morten Skomaker og Oven Valdars til å anhøre endel prov og vidnesbyrd angående to sauer som forleden jul skal være stjålet fra Hans Brynildsen Moen. Hvilket Hans Brynildsen nu her for retten tilsto, at nestleden som var den andre natten efter Hellig tre kongers dag, da ble han frastjålet to sauer, nemlig en grå og en svart sau, og hadde det angivet for fogden til des påtale.

Ble så av fogden fremstilt de innstevnte prov, nemlig Cornelius Jørgensen Glassmester og Ole Larsen Prestegården.

De forn. Morten Skomaker og Oven Valdars møtte selv personlig i rette, og fremla sitt innlegg under Morten Skomakers bømmerke, dat. idag. Efter avlagt bogered har så de forn. prov hver for seg provet som følger:

Cornelius Jørgensen provet at nestleden 8.januari, som var onsdagen efter Hellig tre kongers dag, om morgenen tidlig, kom Hans Brynildsen til ham og beklaget seg, at der var to sauer bortstjålet fra ham samme natt. Ba derfor om Cornelius kunne gjøre ham noen videnskap derom. Gikk så Hans Brynildsen fra ham, og Cornelius gav seg ei videre tanke derom den dag, førend om en eller to derefter. Da kom Hans Brynildsen til ham igjen, og hadde Ole Larsen med seg. Og Hans sa at han hadde mest fått spurlag på det som var bortkommen, og bad at Cornelius ville følge ham, som han også gjorde, såvel som og Ole Larsen. Og fulgte ham hen til Morten Skomakers le, som er imellom hans eng og hans løkke. Der så de fotspor av

18B

et voksent menneske derfra og et lite støkke opp i skogen, som de etterfulgte alt opp til veien, fulgte så veien et lite støkke oppefter til et bjørkeholt. Der så de tre busker var nyss avhuggen, og med samme busker syntes at en hadde slept etter seg, som til at skjule eller utslette fotsporene. Deretter ble de var en sekk stående i skogen. Deruti befant de to saueskinn, det ene grått og det annet svart. Befantes også deruti endel sauekjøtt, som endel var rått og endel kokt. Fantes også i sekken et lite trefat. Da sa Cornelius til Hans Brynildsen: "Det må visst være Morten Skomakers sekk, som jeg tilforn har fått malt av ham uti". Da ba Hans ham og Ole Larsen at de ville ta samme sekk til seg, inntil han kunne få det angivet for fogden, hvilket de og gjorde, og er hos dem endnu.

Videre provet han at de tre busker som var avhuggen ved det sted de fant sekken, dem fant de beliggende i Morten Skomakers gård, og de bar dem hen igjen som de var avhuggen, og befant hver buske at passe til sin rot.

Nok provet han at ungefehr en to eller tre uker derefter, kom Cornelius inn til Ole Larsen, og Morten Skomakers kvinne var der inne samme tid. Da spurte Cornelius henne, hvor det kom at hun var så blå ved øyet. Svarte hun, at hun hadde en trøs øl hos seg i sin seng. Så kom Gulloug, Oven Valderneses kvinne, til henne og ville ta trøsen fra henne, men hun ikke ville slippe den. Da slo hun ølet ut over henne i sengen. Derfor sa Rangdi at hun kalte Gulloug en sauetjuv. Dertil Gullaug svarte henne: "Er jeg en sauetjuv, da skal den mann fare i deg", og slo så til Rangdi. Derpå sa Rangdi igjen til Gullaug: "Tok ikke du sauen og la den på krakken, og vesle Morten holdt den for deg, din sauetjuv". Det bekjente hun således for Cornelius og de andre, og sa at hun derfor fikk samme hugg, og gav like stor skyld på Gullaug såvelsom sin egen mann, Morten Skomaker for samme hugg. Derefter gikk Cornelius og Ole Larsen hen til Morten Skomaker, og spurte ham: "Hvorledes har du handlet med din kvinne inatt". Dertil svarte han at han ikke visste hvor hun var avbleven. Da sa Cornelius til Morten: "Skal her holdes sådant hus, da er det best at gi øvrigheten det til kjenne". Derefter tilbød Morten at ville gi Cornelius og Ole Larsen en kvie for de ikke skulle frasige de ord som de hadde hørt av hans kvinne om det sauetjuveri, eftersom de tilforn sa ham, hvorledes hennes ord derom til dem var falt. Dermed gikk de

19.

derfra, og Oven Valders fulgte dem ned til Ole Larsen.

En dag derefter kom Cornelius igjen til Ole Larsen, og Oven Valders var hos ham. Da sa Oven til Cornelius og Ole Larsen: "Vil dere nu tie med de ord som dere har hørt av Mortens kvinne, så skal jeg gi en ko til dere, eller til en kos verd". Derom ble de samtykt at de skulle tie. Men de allikevel gikk straks til Hans Brynildsen og gav ham det til kjenne, om han ville gi det an for øvrigheten.

Noen dager derefter var Cornelius og Ole Larsen hos Morten Skomaker at hjelpe ham med noe høy at kjøre. Og Morten derfor gav dem noe lite høy på deres sleder. Derfor ble Mortens kvinne vred, skjendte på Morten, og sa til ham: "Setter du ikke saltklyperne og melklyperne for meg, din sauetjuv. Svøp saueskinnet om hodet på deg, din sauetjuv". Derefter sa Morten til Cornelius og Ole: "Eftersom sådanne ord er passert, da skal dere få den kvie jeg har lovet dere", og at de skulle komme opp om kvelden efter den, som de og gjorde, og fikk kvia samme kveld. Og Oven Valderses kvinne leverte dem den, og Mortens kvinne flidde dem høy at lokke den med, og Oven Valderses sønn fulgte dem at drive på kvia. Og som de kom hjem til Cornelius med den, og Hans Brynildsen var der, sa Cornelius til ham: "Der har du en kvie som vi har fått i soning".

198

Ole Larsen Prestegården provet at en dag eller to efter at Hans Brynildsen hadde beklaget seg for de tvende sauer var ham frastjålet, da kom han til Ole Larsen og klaget det samme, og bad ham om han kunne fli ham noen vidskap derom. Derefter gikk Ole samme dag og ville gå til S...s (?), og som han kom til Morten Skomakers grind, som er imellem hans eng og aker, der ble han var et nytt fotspor, forfulgte så samme fotspor opp under en liten bakke, der ble han var en sekk stående under noen toldbusker. Og der var avhuggen tre toldbusker. Dermed gikk han straks ned til Hans Brynildsen og gav ham det til kjenne. Gikk så Hans med ham hen til Cornelius Jørgensen, tok ham med seg, og de gikk alle tre samme veien hen, som sekken sto, åpnet den, og befantes som Cornelius derom provet. Og fra den tid var hans provning like enstemmende med Cornelius's provning.

Dog provet han dette end videre og uti særdeleshet, at om dagen tilforn, at Morten Skomakers kvinne berettet for Cornelius og ham om den clammeri hun hadde hatt med Oven Valderses kvinne, da kom han til Morten Skomaker, som da hadde brygget

noe øl for seg. Da satt Mortens kvinne i sengen, hadde er trøs øl og en kanne hos seg. Ole Larsen bad Oven Valderses kvinne Gulloug, om en halv kanne øl, og hun gikk hen til Ragne og bad at hun måtte få kannen igjen, og rykket så kannen ifra henne, så ølet fløy over sengen. Da sa Ragne til Gulloug: "Skam få din sau etjuv, må jeg ikke sitte her og have det". Gulloug sa da, nei, hun var ingen sau etjuv. Derti svarte Ragne henne:

20 "La du ikke den grå sau på krakken, og vesle Morten holdt den, din sau etjuv, og kastet du ikke vommen ned i "vangen"(?), og var det ikke to lam i sauen". Da svarte atter Gulloug: "Er jeg en sau etjuv, da skal djevelen fare i deg", og tok en kjepp og slo til Ragne med. Gikk så Ole Larsen hjem, og om aftenen kom Mortens kvinne dit og ble der om natten. Om morgenen kom også Cornelius dit, og spurte da Ragne hvor hun hadde fått det blå øye. Da svarte hun at Gulloug og Morten hadde således handlet med henne, så hun måtte rømme huset for dem. Og var så hans provning fremdeles like og enstemmig med Cornelius's provning.

Morten Skomakers kvinne Ragne, var og nu for retten tilstede. Og efterat hun ble tilspurt hvorledes det var beskaffet med den sau som forn. prov hadde provet om efter hennes ord, at Gulloug skulle ha slaktet, svarte hun at nu forleden i vinter, da bar Oven Valders to sauer inn i deres hus, en grå og en svart. Den svarte var død, men den grå var levendes, og Gulloug, Oven Valders kvinne, slaktet den. Men Ragne var da svak og sengeliggende, og sier at hun ikke vet hvor de hadde fått samme sauer, eller hvorfra de var kommen. Og hun sa seg deruti ganske uskyldig, visste og ei heller at hennes mann hadde nogen videnskap derom, eftersom han kom hjem samme aften, var meget drukken, og la seg og falt uti en hård søvn.

20B Morten Skomaker sa seg og deruti ganske uskyldig, og aldri vet å ha sett samme sauer i sitt hus, eftersom han kom sent hjem om aftenen heldrukken, sov hart den ganske natt. Og om morgenen tidlig sto han opp og gikk bort igjen. Efter at forn. tilstand var gjort, lot Oven Valders seg ikke innfinne for retten, men efter påropning fornam at være entvigt.

Hvorfor saken efter fogdens eget samtykke er forfløtt til neste alminnelige saketing, eller til en annen beleilig tid des forinden, om fornøden eragtes.

Anders Pay av Bragernes ved hans fullmektigede Ole Børgesen, i rette fordret sal. Gunvald Viks efterleverske og hennes nulevende mann Isak Andersen, for seks rdl rede penge, sal. Gunvald Vik forstrakt, item 1 ort 14 skilling for tobakk, og derom inngav Anders Pays innlegg dat.22. hujus.

Isak Andersen møtte i rette og vedgikk gjelden, og at de seks rdl i rede penger bekommet på mastebuk. Erbød seg det at ville betale om han dertil måtte gis nogen respit, og ville fli ham tømmer derfor, som han har i beredskap.

Men Ole Børgesen fordret endelig dom.

Hvorfor Isak Andersen er tilfunden samme gjeld at betale innen halvmånedsdag, samt 2 rdl i omkostning, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

SAKETING PÅ GOMNES I HOLE

27.februar 1690.

21

Den 21.febr. holdtes atter alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole prestegjeld, med de samme lagrettesmenn som retten igår betjente. Var hosværende bygdelenmannen Johannes Abrahamsen Svarstad.

Hvor da velb. Hr.assistensråd Jørgen Phillipsen ved sin tjener Anders Jørgensen, efter inngiven stevneseddel i rette for dret lieutenant Anders Bron for efterstående avgift av hans gård Frok. Item stevnet han hr.major Søren Rasmussen som cautionsmann, efter derom stevningens videre bemeld.

Innstevnte lieutenant Anders Bron møtte selv tilstede, med formening og påstand, at han ei pliktig i des fald som forn. stevнемål ommelder, for denne rett at svare. Men formener det til krigsretten at henhøre, hvortil han seg forskyter efter loven 1.boks 2.capt 7.art.

Og efterdi alligerede artikkel er lieutenant Brun uti samme sin påstand medholdig, så kunne nu på dette sted og i denne rett, ei noget i samme sak foretages, efterdi det som forbeholdt til krigsretten henhører.

Kongl.majts. velbestalte lieutnant, monsr. Anders Bron, fremkom for retten og foregav at ha til nærværende ting latt hitcitere Anders Rue (Rud) til å bevise sin angivende over ham, ved hans til hr.oberste Brockenhuus ved hans supplication, at han skulle ha ham frastjålet tre store geitunger, som han hadde gåendes på en øy, så og en fra en husmann, navnlig Peder Valdets, efter derom supplicationens innhold.

21B

Hvorav lieutnant Bron nu i rette lagde en vidernered copie under velb. hr.oberste Brockenhuuses hånd, dat.16. 9br.1689. Og som den var skreven på ustempelt papir, så var et ark stemplet papir omslagen til kongl. interessers fullbyrdelse. Den innstevnte Anders Rud møtte selv uti rette, og inngav sitt skriftlige innlegg, dat. igår den 26. hujus. Derefter fremstilte Anders Rud fire prov, nemlig Ole Jacobsen, født her i sognet på Hollerud, Anne Olsdatter, som sier seg at være født på Borgen nordenfjells, og vært her i sognet i to år, item Christoffer Fekjær og Ole Rudsødegården. Hvilke efter

avlagt bogered og oppleste edens forklaring, enhver for seg provet og tilstod som følger:

Ole Jacobsen provet, at som forleden sommer var et år siden, da han tjente lieutenant Anders Bron, da viste han ham tillike med sin budeie Anne, ut på en øy kalles Herøen, at ta hjem to geitunger, og befalte at de skulle ta to grå geitunger, hvilket de og gjorde. Og drog ut på samme øy, og tok to grå geitunger og førte hjem i lieutenant Brons hus. Noen dager derefter drog de atter efter lieutenantens befaling ut på samme øy og hentet en hvit geitunge, som de førte hjem til ham. Men hvem der eide samme geitunger, enten lieutenanten eller Anders Rue, det visste han ikke.

Anne Olsdatters provning befantes i alle måter enstemmig med forn. Ole Jacobsens provning.

22 Christoffer Fekjær provet at nu i vinter, enten det var før eller efter jul, minnes han ikke, var han inne på Storøen hos majoren, og som han kom derinn, da satt Anders Rue der inne.

Og majoren gikk på gulvet og sa til Anders Ru: "Nu er her kommen to dannemenn inn, som skal høre på eders anklage".

Dertil svarte Anders Ru: "Det er intet annet enn jeg begjærer en supplicat over lieutenanten". Dermed innropte majoren de tvende prov, Ole Jacobsen og Anne Olsdatter, som gikk bort og snakket med Anders Ru om nogen geitunger, og nevnte grå og hvite geitunger. Men i hva måte det var, det vet han ikke.

Ole Rudsødegården provet at han forn. tid, enten det var før eller efter jul minnes han ikke, var han tillike med Christoffer Fekjær inne hos majoren på Storøen, og Anders Ru var der inne. Da sa majoren til Anders Ru: "Nu er her menner som kan høre på eders klage". Dertil svarte ^{Anders} Ru: "Det er ikke ^A annet enn jeg begjærer en supplicat over lieutenanten". Han hørte også at der ble nevnt og talt om geitunger. Men hvorledes og i hva måte det var, visste han ikke.

Peder Valdars ble fremkalt for retten og ble tilspurt om han har tillagt eller tillegger lieutenant Bron at ha tatt noen geitunger fra ham, som uti Anders Rues suppl. finnes anført. Dertil svarte han nei, at han vet alldeles intet derav, at hans navn var innført i samme supplicat, og aldri lagt lieutenanten eller noen annen menneske sådan sak til. Men han mistet tre geitunger. Dem vet han aldri hvor de ble av, derfor ei kan legge noen sak til for dem.

22B Lieutenant Anders Bron fremstilte også endel prov angående

endel geitunger som de skal ha sett døde liggende i fjorden, nemlig Paul Sundby, Claus Lore, Paul Christoffersen Vekkeren, samt Ingebor Gundersdatter Lore, hvilke efter avlagt ed provet som følger:

Paul Sundby provet at som nu til sommeren blir tre år siden, da hadde han en tømmerflåte liggende ved Hærøen. Da så han fire geitunger lå døde i tømmerflåten. Og siden berettet hans barn for ham, at de atter så to geitunger lå døde i samme flåte.

Claus Lore provet sin kvinnes, Allis Jonsdatters ord, at som nu til sommeren blir tre år siden, da så hun to geitunger ligge døde ved Herølandet.

Paul Christoffersen provet, at som nu til sommeren blir tre år siden, da så han to grå geitunger ligge døde ved Herølandet. Ingebor Gundersdatter Lore provet at som nu til sommeren blir tre år siden, da så hun to geitunger ligge døde ved Herølandet. Den ene var hennes egen, men ikke visste hun hvem den anden tilhørte.

Lieutenant Anders Bron var begjærende at få alt innbemeldte passerende beskrevet, og det til den ende, at dersom Anders Ru ei vil forfølge sin sak og angivende for krigsretten, da akter han å søke ham videre ved retten til vedbørlig straff og lidelse for sådan usannferdig angivelse.

RETTERGANG PÅ OLDE I SOKNEDALEN

5.mars 1690.

Den 5.mars ble retten betjent på Olde i Soknedalen med etter-
skrevne lagrettesmenn:

23 Knut Lundesgården, Ole Pukerud, Paul Haukedalen. Størk Sørs-
dal, Jon Bjerke, Ole Krogsrud, Gudbrand Halkjenrud og Gunder
Berg. Hosværende var bygdelenmannen i Soknedalen Helge
Berg.

Kom da for oss yti rette Christen Ellefsen Skinnes av Krøds-
herad, og inngav en stevneseddel dat.16.januar 1690, ved
hvilken han og Anders Jonsen Bjerkerud lot hitstevne endel
prov angående de rette odelsløsens- og adkomstbreve, som
salig Erik Krogsrud og hans hustru hadde til den gård Olde,
at prove hvis dem derom er vitterlig, eftersom Anders Eriksen
Olde nestleden

17. og 18. desember skal ha dem benektet etc.

Til samme provs påhør er hitstevnet Anders Eriksen Olde, og ellers uti hovedsaken å lide dom og rettens kjennelse, etter fornevnte forrige søkning og stevнемål, forsåvidt fastegodset er angående, både uti Olde og Land. Hvilket de således søker på salig Knut Oldes barns vegne og deres medarvingers vegne. Etterat stevneseddelen var opplest, da fremkom for retten Mogens Eriksen Sessrud, og fremla trende brev, nemlig et odelsløsensbrev av Jon Toresn Råen til sin svoger (les svigersønn) Ole Andersen Olde utstedt, på 12 settinger i Olde, dat. 11. februar 1651.

Nok en attest av Levor Slette og Jon Berg med deres bomerke underskreven, som en beskikkelse på Ole Oldes vegne til hans kvinnes søsken, dat. 3. februar 1662.

Nok et makeskiftebrev hvormed Jon Råen avhender til sin svoger (les: svigersønn) Ole Andersen Olde, to settinger i Olde imot to settinger i Råen, dat. 8. juni 1630.

23B

Disse fornevnte trende breve berettet Mogens Eriksen at ha lånt av salig Gunild Krogsrud det samme år hun døde. Og han lånte dem ikke til annet enn han ville lære derav at lese skrift. Og de har alt siden ligget i hans kiste i Lundesgården inntil i aftes han fant dem der.

Og ettersom det fornevnte odelsløsensbrev nå er fremkommen uti rette, så behøvendis nå ingen prov derom at tages. Men derimot sa citantene at de ville ha dem deres tiltale forbeholden til Mogens Eriksen Sessrud, formedelst han fornevnte breve så lenge og såsom fordulgt hos seg beholden, hvorutover denne rettergang med mange provs innstevnelse av lange veie forårsaket. Var så videre citantenes påstand og begjæring, at fastegodset uti Olde og Land må som rett og tilbørlig skiftes mellom salig Erik Krogsruds og hans hustru Gunild Olsdatters barn og barnebarn.

Anders Eriksen Olde møtte irette, og svarte hertil at de kan gjøre som de tykker.

Ole Pedersen Kjos fremstilte seg også irette, som seg tilforn hadde tilhandlet den plass Land av salig Gunild Krogsrud og hennes sønn Anders Eriksen, etter hans brevers utvisning, og som han tilforn har irettelagt og ennå tilstede, hvilke han formente bør stå ved makt, og han deretter må beholde samme plass Land etter hans adkomst's utvisning.

24 Citantene derimot påsto, at etterdi det er umyndige barn som samme gods i Land tilstår, så formener de at når Ole Kjos bekommer sine utlagte kjøpepenge igjen, at han da samme plass bør kvittere og avstå, og at komme salig Erik Krogsruds etterlatte barn og barnebarn imellom til skifte og dele, som deres rette og sanne odel.
Videre beror med saken til imorgen.

RETTERGANG PÅ ØVRE BERG 6.MARS 1690.

Den 6.mars uti fornevnte sak med de samme forinnbemelte lagrettesmenn ble retten betjent på øvre Berg i Soknedalen. Hvor seg da for oss igjen irette fremstillet citantene Christen Skinnes og Anders Bjerkerud, samt salig Knut Eriksen Oldes barn, nemlig Paul Knutsen, Mari og Sigri Knutsdøtre, nok salig Anders Eriksens barn, nemlig Jon Olde^{Olde}, den eldre, Ole den yngre, Even og Rolf Anderssonner, Sigri og Gunil Andersdøtre. På Alf Gundersbys salige hustru Mari Eriksdatters barns vegne, svarte Helge Ellingsen Berg.

24B Hvilke alle samtlige ble nå her for retten med Anders Eriksen Olde, som selv var personlig tilstede, vennligen og velforlikt om all den søkning og tiltale de kan ha hatt til ham, for deres arverett og tilstand både uti løsøre etter deres salige bestemor, og fastegods etter deres salige bestefar Erik Krogsrud og deres bestemor Gunild Olsdatter, være seg ved hva navn det helst er eller med benevnes kan, både det som nestleden in desember er gåen dom uti, såvel som alt annet både uti løsøre, odels- og fastegods uti Olde, Land og ellers alt annet hvor det er eller finnes kan, at være de salige folk tilhørende, - det skal Anders Eriksen Olde til ugjenkallelig odel og eiendom nyde, bruke og beholde, og for seg og sine arvinger gjøre seg så nyttig og gavnlig som han best vil og kan, av dem eller deres arvinger urygged og upåanket i alle måter.

Derimot belovet Anders Eriksen Olde å gi dem samtlige "thou hundrede og førgetiufge riksdaler" = 240 rdl, og det således at derav nå straks skal betales et hundrede riksdaler, og de øvrige 140 rdl skal han ha to års respit at betale. Derforuten lovet Ole Pedersen Kjos å gi dem samtlige såsom til odelsløsning på den plass Land, ti riksdaler.

Hvilken kontrakt og forlikning som nå skjedde etter samtlige fornevnte barns og arvingers begjæring, med alle deres full-

byrdig samtykke, de nå med vennlig hånderbånd på alle sider
samtykte, at skal uryggelig og ubrytelig holdes og etterkommes
av dem og deres arvinger i alle måter.

Og ble så nå på samme kontrakt av Anders Olde fremstillet og
levert de fornevnte "it hundrede rixdaler".

*

RETTERGANG PÅ SKOLLERUD I ÅDALEN

27.mars 1690.

Den 27.mars ble retten betjent på Skollerud i Ådalen i Norderhov prestegjeld, med eftern. lagrettesmenn: Knut Veien, Knut Ve, Lars Somdalen, Anders Hallingby, Christoffer Hallum, Lars Bersund. Hosværende bygdelenmannen Peder Rasmussen Rå.

25 Kom da for oss uti rette velagte og fornemme mann Sr. Gabriel Bron av Bragernes, som efter inngiven varselseddel, dat.16. hujus, i rette fordret Truls Semmen, nu boende på Skollerud, for ulovlig åvirke og skaughugst uti Skollerud skog, efter derpå forfattede besiktelses utvisning.

Item varslet Ole Skollerud til å gjøre forklaring om hans egen såvel som Truls's hugst.

Dernest inngav Gabriel Bron en missive, som Tosten Bersund de uti sal.commissar Lars Larsens sterbo committerede commissarier, hvorved han samme åvirke angiver og påklager, dat.10.mars 1690. Videre fremla Sr.Gabriel Bron en utvirkede arrest med påtegnede besiktelse og anskrevne tall på forn. åvirkede tømmer, dat.16., 17. og 19. hujus.

Nok fremla Gabriel Bron et innlegg og fredlysningsbrev, som er lest på Skollerud den 6.juli 1688.

Nok anviste Sr. Bron en videmeret copie av de conditionsposter som følger ved Heierens bruks forpaktning, hvorav den 3.post til denne sak hithører, om det kvantum av tømmer som forpakteren bevilges å hugge uti sal. Lars Larsens barns skoge, dat. 14.mars 1687.

Nok fremla Sr. Gabriel Bron sitt skriftlige innlegg, dat.26 hujus. Videre anviste Sr.Gabriel Bron en byfogdens på Bragernes, Sr. Hendrik Blichfeldts dom, dat.14.aug.1684, hvoruti inndragen, som nu her for retten opplest, en kontrakt imellem sal.commissar Lars Larsen og monsr. Jacob Luth, angående deres skogbruk til deres kjøpte gods, dat.8.okt.1668.

25B Den innstevnte Truls Skollerud møtte i rette, som ble tilspurt efter hvis lov eller hjemmel han hadde gjort denne påstevnte tømmerhugst og åvirke i Skollerud skog? Dertil svarte Truls at han har ingen annen forlov der til, enn han hadde den halve part i Skollerud i bygsel og bruk, så formente han at han burde ha forlov at hugge noe i skogen, at frelse seg med til kongl. skatter og rettighet.

Tosten Narvesen Bersund fremstilte seg også for retten, gjorde sin innsigelse og påstand, at han formente Truls Skollerud ei burde tilstedet sådan ulovlig hugst i Skollerud skog, som han hittil begått, hvormed både tømmer skogen og mastes skogen ganske forderves og ødelegges, og at han burde vorde forelagt hvor megen hugst han om året kan bevilges, og forbydes at hugge noe mere eller derover.

På kongl.maj.ts. toller uti Christiania, Sr.Gerhard Treschovs vegne, møtte hans tjener Jørgen Larsen med hans skriftlige innsigelse, dat.14.hujus.

Derimot inngav Sr.Bron en missive forklaring av byfogden, Sr. Hendrik Blichfeldt, dat.12.juni 1689.

Videre fremla Sr.Gabriel Brun en lodseddel på hvis hans myndling Anders Larsen tilfalle, dat.7.nov.1688, hvoruti bemeldes ham og hans broder Truls at være tilloddet uti Skollerud med underliggende Lille Hval 2 1/2 huder. Hvorefter Gabriel Bron protesterte at han ikke er gestendig noen hugst uti samme sal. Lars Larsens barns skog, uten til samme barns nøtte, og dem som på deres vegne derti berettiget. Saken ble opptagen til imorgen.

28.mars 1690. Samme sak.

Den 28.mars var vi igjen til rettens betjenelse på Skollerud uti samme forn. sak, hvor partene seg igjen for retten fremstillet, og ei videre på enten sider proponered, men således avsaugt:

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, og efterdi med den uti foromrørte dom inndragne kontrakt mellem sal. Lars Larsen og Sr.Jacob Luth, som begge er landherrer til Skollerud med mere, bevises og forklares at Sr.Jacob Luth skulle allene ha dispensation over masteskogen, og sal.Lars Larsen over tømmereskogen, og ei annet kan forståes enn sal. Lars Larsens arvinger det jo endnu med like condition berettiget. Men som leilendingen Truls Aslesen, der bruker og besitter den part i gården som Jacob Luth vært tilhørig, har begått denne påstevnte tømmerhugst uten noen forlov av sal.Lars Larsens barns formyndere, hvorutover han vel kunne ha merritered tømmerets forbrytelse med videre efter loven. Men som citanten Sr.Gabriel Bron det ei således uti strengeste måter søker eller påtaler, men allene at nyte tømmeret for billig betaling på sal.Lars Larsens barns vegne, og bonden ellers for sin forseelse at lide og straffes med all tilforårsakede omkostnings erstattung, hvilken hans billige påstand ei kan vites med retten at frafalle, men således for rette dømt og avsaugt, at Sr.Gabriel Bron og hans medforpaktere efter egen/erbydning bør for billig betaling at nyte og beholde dette påstevnte sagtømmer, som er huggen uti Skollerud skog.

Og for det Truls Aslesen ved denne hans utilladelige adferd har årsaket citanten til denne prosess og stevнемål, så bør han derfor at erstatte ham uti omkostning tolv riksdaler, som bør avkortes uti tømmerets betaling.

Hva seg ellers belanger Sr.Treschovs såvelsom Tosten Bersunds innsigelse, da har de deres rett og tiltale til Truls Aslesen for hvis han imot dem kan ha mishandlet, ved lovlig søkning herved ubehindret.

RETTERGANG PÅ HØNEN I ULLERÅL

9.mai 1690.

Den 9.mai ble retten betjent på Hønen i Ullerål i Norderhov prestegjeld med eftern. lagrettesmenn: Ole Vestern, Ole Skøyen, Jacob Trøttelsrud, Simen Alme, Peder Nørstad og Gudbrand Se-trang. Hosværende bygdelenmannen Peder Rasmussen Rå.

27 Kom da for oss uti rette kongl.maj.ts fogd, Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener, velagte Christian Tommesen, som foregav at hans husbond til idag har latt stevne Anders Ferden, Engebret Toen, Peder og Gudbrand Berg, for en del loddbjelkers hugst, som de uti forleden vinter skal ha begått, og nu finnes her ved Hønen land i elven beliggendes. Item endel ved "Ofvermyndhengslet" beliggendes, hvilke loddbjelker han formente efter kongl.maj. nådigste skogordinance bør være forbrudt til hans husbond som første angiver og sakens søkere.

Og angav samme bjelker at være således: Ved Ofuermyndhengslet, sju loddbjelketrær av 16 palm. Nok ved Hønenland beliggende to loddbjelker av 16 palm. Nok fire tylter og fire trær av 14 palm bjelker.

Av de innstevnte møtte tilstede Peder Gundersen Berg på egen og sin svoger Gudbrand Halvorsen Bergs vegne, og svarte at de av samme ved har hugget for Jørgen Larsen i Marigård skog en tylt og sju trær, hvoriblant var seks spirer, tre tørrfuruer som var huggen tilspirer og ble avslagen i fellingen og i "løbet". så de ble til bjelker. Det øvrige var huggen til byg-ningsved, som de alt sammen skulle levere her under Hønen-landet, og ei videre.

På Engebret Toens (Tonens) og Anders Ferdens vegne svarte Jørgen Larsen og refererte seg til deres forrige svar til lensmannen Peder Rasmussen, Peder Nørstad. Simen og Helge Alme den 15.april 1690 ved Lundstad-fossen, således at deres hugst i Marigård skog var til master og spirer. Men var endel avslagen i felling-en og i "løbene", og at de hadde hugget det til Jørgen Larsen. Og Jørgen Larsen gestendiger at de har levert ham under Hønen-land.

27B Christian Tommesen formente at den forn. bjelkeved bør være forbrudt efter kongl.maj. nådigste skogordinantz, og ei bør

ansees den undskyldning at skulle være til bygningstømmer, efterdi det efter besiktelse befantes å være loddbjelkeetrær. Jørgen Larsen gjorde sin innsigelse og tilsvar således, at denne forn. trelast er huggen uti hans gård Marigård skog, endel til master og spirer, endel til hengsle og "tømmerbiering", endel til husbygging og "vederlaug" uti hans gård Hønen, med annet mere hustømmer som derhos beliggende. Item endel til hans sagbruk i Hønefoss med brokar. Og ellers om noe kunne finnes døgtig at oppskjære til planker og lange bord, så og behøves noe derav til "bulverk" til hans gård på Bragernes, som "brøstfeldig og udgaaed", og ellers videre til samme gårds reparasjon. Hvilket alt han formente at ko.ma. nådigste skogordinance ei noe imotstridig, og formoder derfor at denne påstevnte ved for kongl.ma. fogds præntion bør være fri og sakesløs.

28

Christian Tommesen derimot protesterte og formente at sådan undskyldning og forebringende ei burde ansees imot skogordinantens 3dje artikkel, hvorefter han formente at forn. påstevnte bjelker bør være forbrudt, efterdi Jørgen Larsen foregir at vil la føre endel derav til Bragernes.

Jørgen Larsen refererte seg til samme tredje artikkel i skogordinantsen, som tillater hva enhver til sin egen "biugnings" fornødenhet kan ha.

Den forn. påstevnte bjelkeved ble av oss lagrettesmenn med lensmannen Peder Rasmussen besigtet, og befunden under Hønenlandet, og der straks hosved "Ovmunhengslet" ni loddbjelkeetrær på seksten palm, hvilke eraktet at kan være verdt som de nu er beliggende, støkket tre riksort. Nok fjorten palm fire tylter og fire trær, hvilket eraktet at kan være verdt som de nu er beliggendes, støkket halvanden riksort.

Christian Tommesen var dom begjærendes efter hans forinnførte protestation.

På velb.hr.assistensråd Jørgen Phillipsens vegne møtte hans tjener Nils Jacobsen, og anviste fogdens Sr.Henrik Pettersens skrivelse til ham, av dato 3.hujus, hvoruti han gir ham tilkjenne denne forn. bjelkeveds påstevnelse, om hans velb.h. noe dertil kan ha at inngive.

Derefter inngav Nils Jacobsen sin husbands skriftlige innlegg. dat.idag.

288

Videre ble ei av partene mer på enten sider inngiven eller forklart, men avvartede dom.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er herom

således for rette dømt og avsagt: At såsom kongl.maj.ts nådigste skogordinantes 3dje artikkel forbyr at loddbjelker ei fra disse steder må utføres eller selges, såvelsom hustømmer under samme prætext, dog hvis enhver til sine egen "biugnings" fornødenhet kan behøve, der med ikke ment etc., og såsom Jørgen Larsen nu her for retten foregiver at denne påstevnte ved er huggen uti hans gård Marigårds skog, endel til master og spirer, endel til hengsle og "tømmerbiering", og endel til husbygning og "vederloug" på hans gård Hønen, så og til hans sagbruk i Hønefoss med brokar, item til planker og langbord, så og til "bulverk" til hans gård på Bragernes, med derom videre hans forklaring og foregivende etc., så befinnes alt forn. påstevnte bjelkeved endnu at være beliggende her under Hønens land og oven for Jørgen Larsens sagbruk, og ei bevises noe der forbi at være utført og forhandlet, altså vites ikke noe derav at kan være forbrudt. Men om noe døgtig kan betreffes at være utført og forhandlet imot skogordinantsen, og ei til foranførte biugninger at forbrukes, da det eller dets verdi efter forn. taxt at være forbrudt.

29

RETTERGANG PÅ EGGELANDET PÅ TYRISTRANDEN

10.mai 1690.

Den 10.mai ble retten betjent ved fjorden på Eggelandet på Tyri-
stranden i Norderhov prestegjeld, med eftern. lagrettesmenn:
Nils Hverven, Svend Hverven, Siver Tandberg, Rasmus Veisten,
Harald Frok og Pål Veholt. Hosværende bygdelenmannen Peder
Rasmussen Rå.

Kom da for oss uti rette ko.ma.fogd, Sr.Henrik Pettersens full-
mektige tjener Christian Tommesen, og efter oppleste fogdens
varselseddel i rette fordret Johannes Egge, Iver Hjelle, Ole
Veholt, Tord Breien, Augustinus Hauge (Haga), Peder Ekornrud og
Christoffer Røyseng til at besvare den skoghugst som de samtlige
begått av loddbjelker og anden forbuden last avgangne år, i Ler-
berg, Ask og angrensende sameie-skoger, og var rettens kjennelse
undergiven til lastens forbrytelse etc.

29B Av de innstevnte møtte tilstede Johannes Egge, som foregav at
han nu i forleden vinter har hugget uti hans påboende gård Egges
skog en tylt og et tre loddbjelker, som nu her under landet be-
liggende, hvorav ei mere enn tre forskr. trær på tolv palm, og de
øvrige 10 trær av tørrfuruer, som hverken døgtig til tømmer eller
loddbjelker, og at fenriken i Vikersund har betinget samme ved
av ham til bulverk. Hvilket fenriken mons.Christian Kleboe også
personligen her for retten gestendiget, at han har betinget
samme ved av ham på velb. amtmann Tønsbergs og monsr. Gunder
Nilsens vegne på Bragernes til brygge og bulverkers biugning.
Efter besiktelse befinnes lasten av samme beskaffenhet som for-
bemeldt.

Nok derforuten sa Johannes Egge at ha fem trær som monsr. Jacob
Luth på sjette år siden i sameieskog latt hugge, og i skogen var
beliggende og Johannes utkjørt. Og som de av alder fordervet
og ei til bjelker tjenlig, har monsr. Klebo dem til sådan bruk
som forbemeldt, betinget.

Og efter desen besiktelse befandtes samme fem trær for des alder
ei døgtig til loddbjelker.

Jacob Luth gjorde sin innsigelse, at de forn. fem bjelker er ham
tilhørig, og med hans merke på, som Johannes Egge ham uloves
ifratagen. Og Luth hadde efter accord med hr.landcommissar
Merker, latt hugge dem til ko.ma, tjeneste, og formener at ingen
bør bemektige seg hans gods.

Iver Hjelle møtte og sa seg at ha her beliggende en tylt og to trær bjelker av idel tørrfuru, hvilket monsr. Kleboe i lige måder vedstod at ha av ham betinget til sådan bruk som oven meldt. Og efter besiktelse befantes viddens således av tørrfuru, som hverken til bjelker eller tømmer tjenlig.

Nok foregav Iver Hjelle at ha her beliggende en tylt og tre trær bjelker av tørrfuru og allene deriblant to nyhuggen tolv palm som med råtegass på, hvilket efter besiktelse således befantes, undtagen de to tolv palm. Såes ei noen "rodden gas" på, men var ellers smaltoppet. Hvilke forn. vrakbjelker i forleden vinter huggen, som Henrik Nilsen av Bragernes nu personlig for retten foregav at ha med mere betinget av Iver Hjelle til brygger og Bulverkens biugning, og det på monsr. Nils Madtsen Norups samt Peder Andersen Lund og Jens Hansen på Strømsøen, deres vegne, efter derom enhver deres skrivelse til ham, som han nu i retten anviste, dat. 12. jan, 12. og 20. febr. 1690.

30.

Nok vedsto Iver Hjelle og Ole Veholt at de har tilsammen nu her beliggende en tylt loddbjelker, som i forleden vinter huggen, nemlig en 14 palm og 11 tolv palm, hvorav den 14 palm og to tolv palm er vrak, de øvrige ni trær er ferske og døgtige. Hvilke bjelker de foregav at skoginspektorens fullmektig Jørgen Mercker hadde av dem betinget og gjort dem forstrekning derpå.

Tord Breien og Ole Veholt tilsammen foregav at ha her beliggendes fire 16 palm og 20 fjorten palm loddbjelketrær, som de berettet i forleden vinter at ha hugget mellem Breien^esteren og Jacob Luts hytte. Og de hugg dem til Christen Kleboe. Men som Jacob Lut kjente seg skogen til, og ville ta det fra dem, så begjærte de at måtte kjøre den ut for ham for betaling, hvilket han dem også bevilget, og sa at han ville ha dem til et hengsle. Men de sa at de ikke hadde noen tillatelse av Lut til deres hugst, hvilket Jacob Lut også selv berettet.

30B

Augustinus Haga, Peder Ekornrud og Ole Veholt har tilsammen både i vann og ved fjordbredden beliggende 20 palm tre trær som var stubber, 18 palm fem trær, 16 palm 20 trær, 14 palm 31 trær, hvilke bjelker bøndene berettet at være alt sammen tørrfuru og vrak, som Henrik Nilsen av dem betinget. Hvilket Henrik Nilsen vedstod at han det av dem betinget til de forn. menn på Strømsøen til sådan bygning og bruk som forbemelt.

Christoffer røyseng tillike med Jens Sax har her beliggende to tylder loddbjelker og spirer tilsammen, av 10, 12 og 14

palm, hvilket de foregav at ha hugget og fremdreven til Jørgen Mercker, som skal være betinget og bestilt til bygningstømmer. Sa de at der var ei mere enn til 14 palm og intet døgtig til bjelker, som og således efter besiktelse befundens ei døgtig til loddbjelker.

Christian Tommesen på sin husbonds vegne formente og påsto at forn. bjelker over alt bør være confisquered efter kongl.maj. nådigste skogordinance, og at de av Henrik Nilsen fremlagte missiver ei kan eller bør ansees gyldige for nogen hjemmel. Formente også at de to tylter Sr.Jacob Luttes bjelker som døgtige ei heller kan befries efter Jacob Luttes foregivende, at ville have dem til hengsle. Item de her befindende bjelker som foregives JørgenMercker skal ha bestilt, iligemåde at være forbrutt. Og hva seg belanger det som angives og befindes at være av tørrfuru, formente han at de ei heller burde - hugge eller utdrive, førend de det først for fogden hadde angitt og anvist, og at de for sådan deres efterladenhet, og særlig for de bjelker som er over 16 palm, at bør lide og bøte efter skogordinantsens tilhold, og derpå begjærte dom på sin principals vegne.

31

Hr. assistensråd Jørgen Phillipsen ved sin tjener Nils Jacobsen lot inngi sin skriftlige innsigelse, dat. idag.

Saken er oppsatt til på mandag, og det på Domholt at foretages, hvormed alle partene og lagrettet var samtøkt.

Imidlertid og des forinden forbliver "vidden in Sequestro".
(dvs. tømmeret under arrest).

RETTERGANG PÅ DOMHOLT

12.mai 1690. Samme sak.

Den 12.mai utinden forn. sak ble retten betjent på Domholt, hosværende disse eftern. av lagrettesmennene, nemlig: Nils Hverven, Svend Hverven, Rasmus Veisten, Harald Frok og Siver Tandberg.

Hvor da ko.ma. fogd Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener monsr. Christian Tommesen, efter hans forinnførte protestation fordret dom i saken til formentlig lastens forbrytelse.

Av vederpartene møtte til stede alle de innstevnte og forinnførte bønder, som i lørdags møtte ved Egge.

Item fremstilte seg Sr. Jacob Lut, Henrik Nilsen og Jens Sax. Item skoginspecteurens fullmektige monsr. Jørgen Mercker, som ved Ole Veholt lot inngi sitt skriftlige innlegg, dat.idag.

31 B

Hvorefter Jørgen Mercker tilspurte Iver Hjelle, Ole Veholt, Jens Sax og Christoffer Røyseng, om han dem nogensinde på den forn. last har gjort noen forstrekning, og om Tolle Jonsens merke ikke finnes på lasten. Hvortil de svarte at Jørgen Mercker har betinget lasten av dem på Tolle Jonsens vegne, og lasten er merket med Tolle Jonsens merke. Og hva forstrekning de derpå har bekommet, har de fått av Tolle Jonsen selv, og ikke av Jørgen Mercker, og at de fikk forstrekningen hos Tolle Jonsen efter Jørgen Merckers seddel, og hva beretning de derom i lørdags gjorde, var ei uti annen måte at forstå.

Ermelte monsr. Jørgen Mercker anviste i retten sin fullmakt av ko.ma. skoginspecteur Sr.Anders Nilsen Moss, under hans hånd og segl, dat.28.april 1690. Hvorefter han påsto at denne søkning av ko.ma. fogd Sr. Henrik Pettersen på forskr. last, tilkommer hans principal efter kongl. nådigst given instruction, dat. Hafn 20 marti 1686, des innholdende trdje og femte post, som nu for retten opplest.Og derpå hvis tiltale herpå kan falle, vil have seg forbeholden.

Item anviste Mercker sin instrux av sin principal, dat.25.april 1690.

Christian Tommesen derimot protesterte, at eftersom hans husbond er første angiver, og søkt saken med lovlig prosess, er hans formening og påstand at denne forn. påstevnte last bør

være forbrutt og hjemfallen til hans husbond og de fattige, efter skogordinantzens tilhold.

32 Videre ble ei av partene på enten sider inngiven eller forklart, men avvartede dom.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, og efterdi den meste og største part av denne forn. påstevnte bjelkeved og last, efter bygdelenmannens og lagrettets besiktelse og skjønnsomhet, befindes at skal være udøgtig til loddbjelker såvel som til tømmer, men mestedelen tørrfuru og vrakbjelker, undtagen av Iver Hjelles og Ole Veholts hugst ni tolv palm trær, og av Johannes Egges hugst tre tolv palm trær, som av forskr. ved, nok av Iver Hjelles to tolv palm, som dog smaltoppet, item de to tylter som Tord Breien og Ole Veholt uloves skal ha hugget uti monsr. Jacob Luttes skog, som Lut selv ved dem latt utkjøre, og foregiver at ville ha dem til et hengsle og egen fornødenhet, og ellers over alt er av lastens betingere som monsr. Christian Kleboe, Henrik Nilsen og monsr. Jørgen Mercker, på Tolle Jonsens vegne, deres såvel skriftlig som muntlig inngivende og forebringende demonstreret, at den er betinget og bestilt for velb.hr. canceliråd og amtmann Tønsberg, monsr. Gunder Nilsen, monsr. Peder Andersen Lund, monsr. Nils Madtsen Norup, Jens Hansen og Tolle Jonsen på Bragernes og Strømsøen til deres egen biugninger og fornødenhet, og ei til noen fremmede at forhandles, 32B hvilket kongl.maj.ts nådigste skogordinantz således tillater og ei motstridig, hvis enhver til sin egen biugnings fornødenhet kan behøve, - altså vites ikke med rette noe av forskr. last at kan kjennes forbrutt, undtagen om noe derav døgtig skulle betreffes, som til fremmede at utføre og selges, og ei til sådan som foranførte biugninger og nøtte skulle vorde forbrukt. Da hvis i så måte kan befindes eller antreffes, des lovlige søkning og påtale her ved ubehindret.

RETTERGANG PÅ BLIKSRUD I SOKNEDALEN

17.juni 1690.

Den 17.juni ble retten betjent på Blikrud i Soknedalen med eftern. lagrettesmenn, nemlig: Knut Lundesgård, Gudbrand Hal-
kjenrud, Ole Krogsrud, Ole Snodalen, Anders Olde, Tosten Mo-
dalen, Bendix Tranby og Hans Røsby, og overværende uti bygde-
lensmanns sted, Paul Oppegård.

Hvor da Jøran Knutsdatter Blikrud efter inngivne stevneseddel
i rette fordret Tosten Sevle av Numedal med adkomstbrev og docu-
menter for den gård Blikrud med underliggende, at hjemle og
tilstå gårdens besidder dens rette tilliggende skog, som de
av ham makeskiftet.

Item stevnet Jon Bjerke, Gjest Høghaug og Jørgen Glesne ved ed
at vitne deres sannhet, om dem vitterlig at Kjos og Bergs-
gårdene hadde sameie med Blikrud, da de det brukt og kjendte.
Item stevnet Gunder og Helge Berg samt Ole Kjos, at svare til
hvis ulovlig skoghugst som formenes uti Blikrud tilliggende
skog begått.

Av de innstevnte møtte samtlige tilstede uti egen person.

Item fremstilte seg Nils Gren av Krødsherad, som sa seg at være
til idag hitstevnt av Jøran Blikrud og hennes mann Even Iver-
sen, med hvis brever han har imellem hans gård Narverud og
Blikrud, hvorefter Nils Gren fremla en sorenskrivers og seks-
mannsdom over Ole Kjos og Asgaut Berg for tømmerhugst uti Nar-
verud skog, dat.25.okt.1652.

Nok fremla Nils Gren en contract og forplikt av Asgaut Larsen,
da boende på Berg, til Christoffer Gren, at han ei skal befatte
seg noe med Narveruds eiger, enten med tømmerhugst eller i
andre måter, dat.28.okt.1652.

Jøran Blikrud og hennes mann, såvelsom Tosten Sevle ble til-
spurt om de hadde noen deles- eller utveisbreve eller dommer,
til at bevise om Blikruds eiger har vært skift og delt fra de
andre gårders eighedeler. Hvortil de svarte nei, at de ingen
sådanne breve hadde, men forskjøtt seg til den forn. av Nils
Gren i retteltagte dom og contract, og formener at Berg og Kjos
ikke kunne gå omkring Narverud med deres eighedeler.

Men Paul Haukedalen fremstilt seg for retten og anviste et
makeskiftebrev imellem ham og Tosten Halvorsen, hvoruti Paul

hjemler ham den plass Blikrud, og melder derhos at derunder er beliggende et engeslåtte kalles Ørteshue (Ørteshoved) som dermed skulle nydes og følges, dat.10.des.1681.

Imot samme brev lot Paul Oppegård innføre at Helge Olsen kjenner seg rette odelsmann til Ørteshue.

Nok fremla Paul Haukedalen en contract og forening av Helge og Gunder Berg og Ole Kjos om det engeslåtte Ørteshue, at det skulle forbli under Blikrud, dat.16.okt.1689.

33B

Jøran Blikrud videre fremla sin begjæring til velb. hr.amt-mann Tonsberg om arrest på det omtvistige tømmer, med derpå fulgt svar, dat.17.mars 1690

Nok en seddel som fogden Sr. Henrik Pettersen har Paul Oppegård om det samme tilskreven, dat.15.april 1690.

De forn. innstevnte prov gjorde deres tilstand og provning, såsom først Jon Bjerke provet, at han brukte Blikrud et års tid med Jon Bergs forlov, og da hugg han noen furuer efte Jon Bergs forlov, og Jon Berg hadde samme år noe gammelt tømmer, som tilforn var hugget ved Ørteshue. Men han visste ikke at Helge Berg eller Ole Kjos hadde der noen hugst det år. Og han visste ikke om noe skjelne eller dele mellem Blikrud og de andre gårders egedeler, videre enn han hadde hørt si om den forn. av Nils Gren irettelagte dom. Sa og at det kan være ungefehr 14 år siden.

Gjest Høghaug provet at for ungefehr tre og tjuge år siden, kom han til å bruke Blikrud med Jon Bergs forlov, og det uti fem års tid, hadde det dog ei i bygsel, men brukte innengårds og ei noen skoghugst videre enn hvis ringe som Jon Berg ham beviltget. Nok efter tilspørgelse sa han seg ei bevisst at Helge Berg og Ole Kjos i de tider brukte noen skoghugst uti de egedeler mellem Narverud og Blikrud, og sa sa seg ikke bevitterlig om noe skjelne eller dele på Blikruds egedeler, videre enn han hørt si av den forn. av Nils Gren irettelagte dom.

34

Jørgen Olsen Glesne provet, at for ungefehr firti år siden, kom han til at bruke Narverud efter Narve Vemes forlov, og brukte det uti tre år. Og sa at han var ikke vitterlig om noe skjelne eller dele imellem Narverud, Blikrud eller de andre angrensende gårder, videre enn det han hørt si av den forn. ved Nils Gren irettelagte dom. Visste og ei heller at noen i de tider brukte noen tømmerhugst i Narveruds eller Blikrudskogen, og de marker som nu omtvistes. Videre var ei hans provning, undtagen i det første år han kom til å bruke Narverud,

da fulgtes han og Ole Pedersen Kjos fra Krødsherad og opp til Skalpeliseteren, og som de gikk hjem derfra og snakket om skogen, da spurte Jørgen ham, om der var ingen skog ved med Skalpelien. Svarte han at Jon Berg holder oss derifra med Blikrud. Gjest Høghaug endnu videre erindret seg at han også brukte noen bråtestykker nord ifra Ørteshue, da han brukte Blikrud. Jon Bjerke ilige måde erindret seg videre, at det år han brukte Blikrud, da hadde han også et lite bråtestykke ved Ørteshue. Videre efter mange tilspørgelser hadde de ei at prove, men på forn. deres provning og tilstand avla de deres ed.

343

Helge Berg imot forskr.ne prov gjorde sådan beretning og forklaring, at såsom Jon Berg eide nedre Berg, som er en fullgård, og skylder dobbelt så meget som øvre Berg, som Helge påbor, til med eigde Jon Berg også Blikrud, som skylder en fjerding, så hadde han største makt i skogen, og han brukte derfor på denne side i disse marker, og Helge og Ole Kjos brukte hjemme på den annen side, og ville ikke innfalle uti hinannens hugst. Tosten Sevre påstod at Helge Berg sådan sin angivende burde bevise. Hvorefter Helge Berg fremla en min og lagrettesdom av Trøgstad tingstue utstedt, den 13.des.1687.

Videre breve eller bevislighet ble ei inngiven eller forklared. Men Helge Beg påstod og formente at med eignedelene burde forbli og følges til felles efter forn. doms tilhold, efterdi dem endnu ved makt stående, og ei endnu efter så lang tids forløp påstevnet.

Saken er oppsatt til imorgen.

RETTERGANG PÅ ØVRE BERG I SOKNEDALEN

18.juni 1690. Samme sak.

Den 18.juni utinden samme sak fremstillet seg på øvre Berg citantinnen og hennes mann, samt Tosten Sevle og Paul Haukedalen. Item vederpartene Helge og Gunder Berg samt Ole Kjos, som formente at citantinnen bør erstatte dem kost og taring, både for dette stevнемål, såvel som det hun dem i forleden høst urettelige stevnet, som de uti aller ringeste estimered til seks riksdaler.

Jøran Blikruds mann begjærte oppsettelse i saken, men vederpartene ville det ikke samtykke.

35 Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er således forefunden, at såsom Jøran Blikrud har stevnet Gunder og Helge Berg, samt Ole Kjos at svare til hvis ulovlig skoghugst som formenes de uti Blikrud tilliggende skog begått, og hun aldeles ingen bevislighet derom fremført, at Blikruds eidedeler fra de andre gårders eidedeler nogen tid vært utdelt eller adskilt, eller at de innciterede som største loddeigere har hugget mere enn deres lodd og anpart kunne tåle, thi hva seg angår den av Nils Gren irettelagte dom, som dog i forrige process vært i rette, da melder den allene om tømmerhugst som Ole Kjos og Asgaut Berg i de tider skulle ha begått uti Narveruds eiger, som deruti beskrives, at den begynte like efter Landsåen, og fra Landsåen i Stensmyråsen, derifra og i Eidsbroåsen, og så i Eidsåsen straks sønden for broen, hvilket ikke befinnes å være noe radele eller endemerke hverken tvert eller endelangs, men allene en circumferents, hvorved^d Narverud synes å være utvist og tildelt sin lodd og anpart for seg selv, hvorom nu ei falder nogen tvist eller motsigelse, men om noe skjelne imellem de andre interesserende gårder, finnes ikke noe benevnt. Og som den av Helge Berg irettelagte hjemtingsdom, dat.13.des.1687 formelder og tilholder, iblant annet at den omtvistige skog og eidedeler skulle efterdags som tilforn brukes av de interesserende tilfelles, som enhvers lodd og anpart kunne tåle, alt inntil lovlig kunne bevises, det enten vært eller blir lovlig skift og
35B delt etc., så kan vi imot samme dom, som endnu usvekket og

upåstevnt, ei noe foreta eller kjenne, men hermed forefiner at partene bør holde seg den etterrettelig.

Efterdi citantinnen hverken beviser noe dele, eller har lovlig stevnt til noe deles innrettelse, så bør Jøran Blikrud også at betale vederpartene uti kost og tæring fire riksdaler innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

(Se om Sevle og Jøran Knutsdatter i T.K.Loftsgard: Nore-Uvdal, del I, band II, s.723 og flg. og s.758 og flg. T.S.)

Til nå har sidetallshevisningene vært til Tingbok 40. Fra nå av henviser de til Tingbok 39. T.S.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV

4.juli 1690.

32 Den 4.juli holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov prestegjeld.

Var overværendes voris gunstige hr.amtmann velb.Mathias Tønsberg, konl.ma. fogd Sr Henrik Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå, samt eftern. lagrettesmenn: Stener Aslaksrud, Malte Kittelsby, Alf Gundersby, Bjørn Flekshaug ("Flechesjø"), Erik Stiksrud, Gudbrand Stiksrud, Jens Vesetrud og Amund Honerud.

Hvor da hr.amtmann lot opplese og forkynne kongl.maj.ts nådigste forordning om faliter, og hvorledes med deres midler skal forholdes, dat.17.mai 1690.

Likeså forordning om avskeders og interlocutoriers innstevning, samt namsdoms execution, dat.14.mars 1690.

Item publisert hans høye excel. hr.stadtholder Guldenlevs order til hr.canceljeråd og amtmann velb. Mathias Tønsberg om arveskiftene på landet, at skal herefter av sorenskriverne forrettes, dat.7.juni 1690.

Ole Jonsen Støveren lot innføre imot et skjøte, som nu ble tinglest av Jørgen Larsen til Knut Guttormsen Heie utstedt, på en rødningsplass kaldet Middel-Støveren, hvilken plass Ole Jonsen foregiver at ha bebygdt og oppryddet av øde mark. Og som han frykter seg ved dette kjøp at skulle trenge fra gården, formente han at burde bruke det sin livstid, eller ham sin rødning og bygnings bekostning, med samt sin inngivne bygsel igjen burde betales.

32B Den hederlige mann hr.Børge Olsen, sogneherre uti Lier og Bragernes, ved sin befullmektigede Knut Pedersen, efter inngiven varselseddel, dat.7.juni 1690, i rette fordret Tron Vaker for resterende landskyld og rettighet av ett skippund malt i Vaker for 1688 og 89. Og derpå inngav sin regning, som med omkostning og ialt, foruten dompenge, bedrager seg til 17 rdl 1 ort. Den innstevnte Tron Vaker møtte i rette, og vedgikk å være skyldig de fordrende to års landskyld med tredje års holding. Beklaget seg at hans avling i forleden år var så meget ringe, at han ei kunne avstedkomme des betaling.

Knut Pedersen var dom begjærendes efter hans inngivende, item for dommens beskrivelse med stemplet papir og dessen forkyndelse etc.

Da efterdi samme forn. fordring, såvelsom den oppskrevne omkostning, som tilsammen bedrager 17 rdl 1 ort 12 skilling, item 1 rdl for denne dom med stemplet papir og dessen forkyndelse, eragtes at være billig og rett, så er Tron Vaker her med tilfunden samme atten riksdaler 1 ort 12 skilling at betale innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven hos ham at utsøkes.

Hr.assistentsråd Jørgen Phillipsen ved sin fullmektige tjener Nils Jacobsen, efter inngivne stevneseddel i rette fordret Bjørn Flekshaug for ulydighet imot ham, som sin landherre, da han ei ville gjøre skyssferd til ham, da han var tilsagt dermed i uken før påske etc.

Den innstevnte Bjørn Flekshaug møtte uti rette, og ei benektet at der jo hos ham ble tilsagt om samme skyssferd uti hans fra-værelse.

Hvorfor Bjørn Flekshaug bør betale samme skyssferd som han har sittet overhørig, med en halv riksdaler, samt en halv riksdaler uti omkostning og dompenge, og det innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Velbem.te hr.assistentsråd Jørgen Phillipsen ved sin fullmektige tjener Nils Jacobsen efter inngiven stevneseddel, dat. 28.juni 1690, uti rette fordret hans landbonde Jon Vågård for ulovlig skoghugst uti hans gård Vågårds skog, og solgt til Knut Riber uten hans minde, item og dertil varslet Knut Riber etc.

De innstevnte møtte begge tilstede, og ble av Jon Vågård inngiven hans skriftlige innlegg, dat.3.hujus.

33 Knut Olsen Riber møtte også selv tilstede, og ble av Nils Jacobsen fremlagt en seddel som Knut Olsen gived Jon Vågård på 17 tylter tømmer a 1 riksdaler, som Knut sier seg på sin husbond Jan von Cappelens vegne annammet, dat.23.febr.1689.

Knut Olsen foregav, at såsom Jan von Cappelen er eiende 1/2 fjerding uti Vågård, og der intet på samme part er bekommet siden sal.commissar Lars Larsens død, som uti fire år, så har han intet videre hertil at svare, enn han annammet forn. tømmer på sin husbonds vegne, hvilket han dog ei betinget eller

lot hugge, men at være kjøpt efter Jon Vågårds egen tilbud, som sa at ha lov av sin landherre at hugge og selge så meget som til sin skatt, samt fisk og salt.

Jon Vågård videre foregav, at såsom han hvert år har hugget og fremdrevet tømmer til sin landherre hr.assistentsråd Jørgen Phillipsen, som til nogle hundrede tylter bedragende, og han ei noe år forbødet ham det, så har han iligemåder hugget dette forn. uti forleden år, som han ham selv tilbøden. Men som han det ei ville beholde, så har han solgt det til Sr.Johan von Cappelen, som er lodseier uti gården, hvoruti han formener seg ingen urett at ha gjort.

Nils Jacobsen derimot protesterte og beropte seg på loven tredje boks 34.art., som melder at leilending ei må hugge videre enn til halv landskyld. Og om han hugger mere, da at haves med landherrens minde. Hvis ikke, da at ha det forbrudt med "landnams bøder". Nu befindes, som han sier, derimot at være handlet, at han har hugget uti hans husbonds skog de forn. sytten tylter, som han har solgt til Knut Riber efter hans seddels utvisning, uten hans husbonds vilje eller tillatelse dertil, hvorefter hans påstand, at samme tømmer, efter allige-rede lovens capitel bør til hans husbond at være forbrudt, med des landnamb og skogskade efter tømmerets verdighet, og innstiller det til dommerens skjønsomhet.

Og derforuten at erstatte hans husbond to riksdaler for denne processes omkostning.

Jon Vågård efter egen frivillig erbydning avla sin ed for retten, at han tilbød sin landherre Jørgen Phillipsen dette forn. påstevnte tømmer, men han svarte ham, at han "schytted"(?) intet om tømmer. Da sa Jon, da får jeg selge det andensteds hvor jeg kan, til kongl. rettiighet samt fisk og salt. Dertil svarte han ham: "Du får så gjøre".

Da efter denne saks leilighet, og efterdi Jon Vågård foregiver, at han hvert år har hugget og fremdreven tømmer til sin landherre hr.assistensråd Jørgen Phillipsen, som til store quantiteter bedragende, og ei noe år vært forbudet, så har han nu her for retten ved sin ed bekreftet, at han har tilbudt hr. assistentsråd dette forn. påstevnte tømmer, som det ei ville beholde, men tilstod ham at selge det til andre, og han derefter

har solgt det til Sr.Johan/von Cappelen, som er lodseier uti Vågård, på hvis anpart ei noe skal være huggen uti fire år, altså vites ikke efter sådan beskaffenhet, at kan med rette bifalle denne hr.assistensråds søkning, men Jon Vågård derfor frikjent.

Og som dette synes nu unødvendig process, som Jon Vågård herved påføres, da bør hr.assistentsråd at give ham to riksdaler i omkostning.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV

5.juli 1690.

Den 5.juli holdtes atter alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov prestegjeld, med de samme lagrettesmenn som retten igår betjente.

Var overværende kong.maj.fogd Sr. Henrik Pettersen.

Hvor da Sr.Gabriel Bron efter inngiven varsel, dat.11.juni 1690, som efter påskrift finnes lovlig forkynt, hitstevnt Søren Andersen Moss ("Maas") og Hans Johansen ved Hønefoss for en summa penge og tømmer til ham skyldig, efter derom stevnesedelens videre medhør.

Blev så av Sr.Gabriel Bron igjen i retten fremstillet de samme regninger og innlegg som til sakens første søkning den 26.febr. 1689 i rette produsert.

De innstevnte møtte ei personlig, men Søren Andersen ved sin missive til meg vedgår stevningen, og lover av den fordrende gjeld at betale til Mikkelsdag, et hundrede daler, dat.2.hujus. På Hans Johansens vegne møtte Anders Jørgensen, som svarte at Hans Johansen erbyder seg at svare og betale hvis han er Sr. Gabriel Bron skyldig, og sier at han nu har av Sr.Brons tømmer på slepningen 60 tylter tømmer, og "flaadt i fjorden" 60 tylter. Og når han med samme tømmer utkommer, vil han gjøre regnskap med ham.

Samme saker er oppsatt med citantens contents til nestkommende 15.augusti, med forelegg at de innciterede Søren Andersen og Hans Johansen seg da personlig i rette stiller, at ervarte rettens kjennelse.

Ermelte Sr.Gabriel Bron efter oppleste skriftlige tilbud, lot opbiude til kjøpsde hus og våninger ved Heieren, som sal.Bård Heierens efterleverske ibor, samme oppbydelsesseddel dat.idag, men ingen seg anmeldt som dem ville kjøpe.

Formelte Sr.Gabriel Bron inngav en stevneseddel dat.11.juni 1690, hvorved han og Sr.Peder Sørensen først tilholder Maren, sal. Ole Hansens, til dette ting at innstevne alle de som hun

kan vite deres midler så løslig hensatt til.

Så og stevnet henne til å gjøre forklaring om sin restans med videre etc.

På den innstevnte Maren, sal.Ole Hansens vegne, møtte Christoffer Røyseng med hennes skriftlige innlegg, dat.igår.

Med Sr.Gabriel Brons og monsr.Gunder Nilsen på Sr.Peder Sørensens vegne, deres samtykke, beror hermed videre til nestkommende 25.augusti.

Og eftersom Maren, sal.Ole Hansens, undskylder seg som en "vareløs" enke, ei at ha evne eller forstand til å inndrive de debitorer som citantene henne forelagt, så synes det timeligt for des riktighet, des nærmere at befordre, at citantene lot selv innstevne samme debitorer, som hun ført dem til regning og henne til des tilsvær, hvorved de dog enhver kan ha sin rett forbeholden, hvilke der bør antage eller svare samme restans.

Anders Jørgensen på sin broder Rasmus Jørgensens vegne igjen i rette fordret de fra seneste ting forfløtte saker imot Peder Nærstad, som nu ei møtte selv tilstede, ei heller noen videre etterrettlighet seg til befrielse fremstillet, undtagen en missive til meg, hvorved han begjærer sakens videre prolongation til neste saketing, hvilket Anders Jørgensen ei ville bevilge videre enn til nestkommende 15.augusti, til hvilken tid partene har at ervarte endelig dom i saken.

Hans Larsen Ask lot på tingbordet opptelle et halvt hundrede riksdaler som han tilbød fenrik Jørgen Nilsen til å innløse det halve pund uti Gjørud, som han hannem pantet.

Men Jørgen Nilsen ville dem ikke annamme, førenn han først får forspurt seg hos monsr.Nils Bakke og monsr.Nils Madsen, som er hovedmenn for godset, om det er med deres vilje og samtøkke. Item og at han nu er geråden uti process og forfølgning for samme gods, som han og må vite hvem ham des bekostning skal restituere. Hvorfore Hans Larsen pengene til seg igjen annammet. Videre ble Hans Larsen av Jørgen Nilsen tilspurt om han ikke jo, da godset ble ham pantsatt, ham tilsagde at godset skulle være bygsselfri, så det skulle stå ham fritt for, enten å bruke det selv, eller til andre? Hvortil Hans Larsen svarte, at han ikke satt ham det med anden vilkår enn brevet anmelder.

SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE

7.juli 1690.

33B Den 7.juli holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole prestegjeld. Var overværende kongl.maj. fogd Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, samt eftern. lagrettesmenn: Tolle Gjesvold, Gudbrand Løken, Håvard Moe, Siver Gomnes, Anders By, Christoffer Bili, Elling Svarstad og Rasmus Gomnes.

Kongl.maj. forordninger om faliter og hvorledes med deres midler skal forholdes, dat.17.mai 1690, ble opplest for almuen.

Likeså forordning om avskeders og interlocutoriers innstevning, samt namsdoms execution, dat.14.mars 1690.

Nok publisert hans høyexcell.hr.stadtholder Guldenlous ordre til hr,cancelliråd og amtmann velb.Mathias Tønsberg om arveskiftene på landet, at skal herefter av soren skriverne forrettes,dat.den 7.juni 1690.

Kngl.maj.ts velbestalter lieutenant Anders Bron, efter inngiven skriftlig varselseddel, i rette fordret Anders Rud for hans usannferdige angivelse på sitt ærlige navn og rykte, efter Anders'es suplications utvisning, med derom videre stevningens bemeld, dat.14.juni 1690. Hvilken sak med prov og vidners førelse finnes forhen i protocollen nest avvigte 27.febr. at ha vært i rette.

På den innstevnte Anders Ruds vegne, møtte hans kvinne Rønnau Olsdatter, som sa hennes mann at være sjuk og sengeliggende, hvorfor hun inngav hans skriftlige innlegg, med hans undskyldning og avbedelse under hans navn og signet, datert idag.

Hvilket forn. innlegg og tilsvær Rønnau Olsdatter sa således at være efter hennes manns ord og begjæring forfattet.

Efter sådan erklæring og avbedelse har lieutenant Bron seg såvidt heruti latt seg bevege, for Anders Ruds kvinne og mange barns skyld, til sin rett og pretentions formildelse, så og uti anseende til hans enfoldighet og misforstand, og som foregives av andre til sådant at være forledet, at han derfor ei søker ham på sin ære, som han ellers kunne ha rett og føye til, men nu allene begjærer dom og rettens kjennelse uti hovedsaken, som han formener noksom klarlig erskinner til hans uskyldighet

og befrielse, og Anders Rud at erstatte ham ham den heruti påbragte omkostning, med reiser derefter både til obersten og andensteds, samt processens omkostning i en og anden måte, som han i ringeste estimerer til ti riksdaler.

34

Da efter denne saks leilighet, og efterdi de uti saken førte tvende prov, Ole Jacobsen og Anne Olsdatter, som provet at de efter lieutenant Anders Brons befaling, hentet tre geitunger på Herøen, men ei vitterlig hvem dem eide, enten lieutenanten eller Anders Rud, og ikke melder det lieutenanten eller hans hustru befalt dem at ta noen andens geitunger, men foresagde dem hva farge de skulle ha som de for ham skulle hente, og Anders Rud ellers ingen annen etterrettelig bevis derom fremført, hvorefter lieutenant monsr. Anders Bron for samme sak og beskyldning er hermed kjent og dømt aldeles fri og sakesløs, og aldri at komme ham eller nogen hans pårørende på erlige navn og røgte til nachdel eller nogen ond eftermele i nogen måter.

Men Anders Rud som for sådan sin ubevislige angivende og tillegg, om lieutenant Bron derfor ville søke ham i strengeste måter efter loven, vel kunne eragtes seg så høyligen forgreben og formastet, at det hans ære kunne anrøre, men som han det avbedet lieutenanten, og lieutenanten ham ei heller i des måter søker, som han kunne ha årsak og føye til, altså er han for denne sinde forskånet at lide på sin ære.

Dog for processens omkostning er han tifunden at erstatte lieutenant Bron åtte riksdaler.

Christian Tommesen på Sr.Christen Christensens vegne, efter hans missive begjæring, hitstevnt og uti rette fordret Sr. Jacob Lut for tjufge riksdaler, efter utstedte obligation, hvilken obligation Christian Tommesen nu i rettelagde, som befindes av Jacob Lut til Christen Christensen utstedt på 20 riksdaler, dat.16.augusti 1689.

Christian Tommesen påstod at Jacob Lut burde samme 20 rdl at betale med des forfallende rente og pågående omkostning, og var derpå dom begjærendes.

På Jacob Luts vegne møtte hans tjener Peder Knutsen, og svarte til saken i så måte, at den forn. obligation "reigster" seg av et hus i Skjærdalen/som Christen Christensen til ham avhendt, og hans husbond Jacob Lut to ganger har vært stevnt av president Sr.Hans Must for samme hus, som endnu står i prosess. så

han vet ei om han beholder samme hus eller ei, og derfor formener han ei bør svare til denne fordring, førend han kan bli viss på, at han huset beholder efter Christen Christensens hjemmel.

Christian Tommesen formente, at Jacob Lut burde svare og betale de forn.20 rdl efter hans utstedte obligation med des rente og omkostning, og om han befinner seg brøstholden av nogen vanhjemmel, som nu ei vites, da har han det igjen som lovlig at søke. Og var dom begjærendes.

34B

Da efterdi her fremlegges Sr.Jacob Luttes til Sr.Christen Christensen utstedte obligation på tiufge riksdaler, dat.16.aug. 1689, hvilke han uten nogen exception forplikter seg tli Christen Christensen eller obligationens eiermann ufeilbar at betale innen åtte uker efter dens dato, og i alle måter at holde ham skadesløs, så er Jacob Lut hermed tilfunden samme tiufge riksdaler med pågående rente siden forfallsdagen, samt to riksdaler i omkostning, til saksøkeren at betale innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Og dersom Sr.Jacob Lut kan ha nogen rett eller tiltale til Sr. Christen Christensen for det husets mishjemmel, som dog ei nu vites, da stande det ham fri og herved ubehindret.

Christian Tommesen i rette fordret Morten Skomaker for den til seneste ting søkte sak imot ham, tillike Oven Valders, for de sauer som skulle være stjålen fra Hans Brynildsen.

Den innstevnte Morten Skomaker møtte nu uti rette, og avla sin bogered, at han er uskyldig i samme tyveri, og aldri sett samme sauer i sitt hus, eller visste at de blev stjålen.

Hvorfore og efterdi Oven Valders, som til seneste ting innstevnt, og møtte i rette for samme tyveri, entvigte fra tinget, og med det samme bortrømt, så er Morten Skomaker for samme sak kjent fri og sakesløs.

RETTERGANG PÅ SKJÆRDALEN

5.aug.1690.

Den 5.august ble retten bejent uti Skjærdalen i Hole sogn, uti et hus som Nils Gudbrandsen uti bor, med eftern.lagrettesmenn: Håvord Moe, Anders By, Elling Svarstad, Rasmus Gomnes, Siver Gomnes, Tollef Gjesvold, Gudbrand Løken og Christoffer Bili. Hosværende bygdelenismannen Johannes Svarstad.

Kom da for oss uti rette Ole Christensen Moe, som på veledle hr.president Sr.Hans Must'es vegne i rette producered velbem.te hr.president's stevneseddel, dat.21.juni 1690, hvorved han til idag ladet hitstevne Nils Gudbrandsen for dette hus og løkke, han seg til bruks og beboelse uten hans minde bemektiger, som han formener seg tilhørig.

Item hitstevnt Torkel Olsen, som er hans hjemmelsmann til samme eiedeler, at produsere sin adkomst dertil.

35 Item derom stevnet en del prov, nemlig: Christoffer Gomnes, Lars Onsaker, Johan Domholt, Gudbrand Hollerud, Håvor Moe, Guttorm Johansen, Tomas Gudbrandsen, Hans Solberg, nu tilholdende på Viks eiger, så og Tarald Olsen, nu boende på Solberg.

Nok stevnt Sr.Jacob Lut, om han noe til saken ville ha at svare, iligemåde Hr.Henrik Opdal og hr.Jonas Ramus, med derom videre stevningens bemeld.

På den innstevnte Nils Gudbrandsens vegne, møtte Ole Hansen Smelter med hans skriftlige innlegg, hvoruti han "beraaber" seg på Jacob Luttes hjemmel.

Torkel Olsen og Jacob Lut møtte selv uti rette. På hr.Henrik Opdals vegne møtte Halvor Rasmussen med hans skriftlige innlegg dat.idag. Og på hr.Jonas Ramuses vegne fremstillet Sr.Jacob Lut hans innlegg, dat.1.hujus.

Johan Domholt på Sr.Christen Christensens vegne, inngav et skjøte av Abraham Mathisen til ham utstedt på dette omtvistige hus med videre, dat.24.marti 1670.

Hr.president Sr.Hans Must ved sin skrivelse til meg foregiver sitt lovlige forfall, at han ei selv til idag kunne møte, så begjærer han sakens forfløttelse til fjortende dagsdagen herefter. Det samme var også Ole Christensens begjæring på hans vegne,

Jacob Lut gjorde sin innsigelse, at eftersom citanten nu ingen adkomst lader fremstille, hvorved han seg det påstevnte kan til-egne, da såfremt saken til den begjærte tid vorder forfløtt, er hans påstand at citanten da først bør producere sin adkomst, og hans copie derav meddeles til des vedbørlig tilsvar. Hvorefter saken er forfløtt til idag = 14 dager, som er den 19.augusti.

RETTERGANG PÅ TRØGSTAD TINGSTUE

16.august 1690.

Den 16.augusti ble retten betjent på Trøgstad tingstue i Nor-
derhov prestegjeld med eftern. lagrettesmenn:

Erik Stiksrud, Jens Vesetrud, Gudbrand Stiksrud, Amund Honerud,
Alf Gundersby, Bjørn Flekshaug, Stener Aslaksrud og Malte Kit-
telsby. Hosværende ko.ma. fogeds fullmektige tjener Christian
Tommesen.

35B

Hvor da den velfornemme mann Sr.Gabriel Bron av Bragernes seg
fremstillet og fordret dom uti den fra nestleden saketing opp-
satte sak imot Søren Andersen Moss. Men Søren Andersen Moss
møtte ei til stede, ei heller nogen på hans vegne, eller noget
til avbevisning eller befrielse lader fremstille.

Da eftersom denne sak av Sr.Gabriel Bron først vært innstevnt
og uti retten gjort anhengig til den 26.febr.1689, hvor da
Søren Andersen Moss selv møtte uti rette, og ei noget imot Sr.
Brons krav protestered, efter da oppleste regning og det samme
innlegg som endnu uti retten, men bad om delation, så skulle
han gjøre all sin yderste flid at fornøye og stille ham tilfreds,
hvorefter Sr.Bron gived ham dag til nest påfølgende ting i juli
måned, da Søren Andersen ei møtt i rette eller ladet svare til
saken, hvorfor Sr.Bron da atter videre samtykte des prolonga-
tion til neste ting derefter, som ble holdt den 14. og 15. 9br.,
hvor da efter påråbning hverken saksøker eller vederpart eller
nogen på deres vegne ladet seg finne, så har Sr.Gabriel Bron
ved dette stevнемål saken igjen fornyet til nestleden ting den
5.juli. Hvor da den innstevnte Søren Andersen ei heller selv
møtte i rette, men ved foromrørte hans skrivelse til meg vedgår
stevnemålet, og lover av den fordrende gjeld at betale til Mik-
kelsdag et hundre riksdaler. Og derpå gjør en høy ed, at han
aldri hatt godt av de penge som han nu skal betale, og at være
forulykket med tømmerets utførelse etc.

Allikevel så vites ikke med rette at kan befri ham, at han jo
bør svare Sr.Gabriel Bron til hvis tømmer som han har gitt sin
hånd for at ha av Dorte, sal.hr.Peders i Aurdal, på hans vegne
annammet, og ei gjort leverans på, som efter Sr.Gabriel Brons

uimotsagte regning og innlegg skal være 186 tylter, og det enten med dyktig tømmer leverans, imot utførselens godtgjørelse, eller og med penge at betale efter den pris som Gabriel Bron det har betalt, så og de 31 rdl 8 skilling som på tømmerførsel oppebåret, med samt 8 rdl for denne processes omkostning. Hvilket alt han i denne høst såsom til de et hundrede riksdaler innen Michaeli, efter hans erbjudning, og resten innen Martini i det seneste, bør ha fullbyrdet. Hvis ikke således efterkommes og klareres, eller citanten i andre måter befrediges, da det alt ved adferd efter loven hos hannem at utsøkes.

Ermelte Sr. Gabriel Bron iligemåde fordret dom uti den fra seneste ting oppsatte sak imot Hans Johansen ved Hønefoss, for hvis han ham skyldig efter hans forrig inngivne innlegg, at skulle være til 315 rdl 3 ort 7 skilling.

36

Så forklaret nu atter Sr. Gabriel Bron, som på regningen avteget, at Hans Johansen derimot kommer til gode og avkortning for tømmer utførsel uti dette forleden år, til penge 79 rdl 21 skilling, og blir så igjen til rest 236 rdl 2 ort 10 skilling, hvilket Hans Johansen nu her for retten, tilstedeværende, vedgikk at være således riktig, og belovet det med tømmerbrøtning og utførsel at svare og klarere, av det tømmer som ennu uti Hedalselven er uti behold, eftersom han det med muligste flid kan utbringe. Og hvis det ei skulle kunne tilstrekke, da at vil fornøye og forsikre ham uti andre måter, og forsikre ham uti hvis midler som han kan være eiendes.

Hvormed Sr. Gabriel Bron lot seg for denne sinde være benøyet. Hva seg belanger den post om den restanse i Hedalen, bedragende seg til 319 rdl 23 skilling, det belovet Hans Johansen at innfordre med forderligste mueligt, og at svare Sr. Bron til samme restans, hvor med Sr. Gabriel Bron også var fornøyd, og derfor ei søkte nogen dom over ham denne gang.

Belangende de oppsatte saker som Anders Jørgensen på sin broder, Rasmus Jørgensens vegne har søkt imot Peder Nærstad, foregav han at idag 8 dager siden, ble han med Peder Nærstad forlikt om den ene sak, såvidt Rasmus Jørgensens hustrus fedrene arv er angående, og henne uti landskyld og restans kunne restere og tilkomme, skulle Peder betale uti contant tredeve riksdaler, og det på to

års respit, dog fastegodset uti Bolken (Bølcken) og Ballangrud ubeskåret, og ei videre på samme fedreearv have at pretendere. Så vedstår Anders Jørgensen endnu samme forening, med så skiel, at Peder Nærstad for samme tredeve riksdaler, efter hans forord, vil gjøre og stille ham nøyaktig forsikring.

Hva seg belanger den søkning som Rasmus Jørgensen har til Peder Nærstad for sin kvinnes arv efter hennes mormoder, da som der ikke ennu befindes efter henne at være holden noe lovlig skifte og dele, så er hennes formynder Peder Nærstad hermed tilfunden og forelagt med forderligste innen oktober måneds utgang, at la samtlige arvinger til arvetomten innstevne til et lovlig skiftes fullbyrdelse, og behørlig forklaring på hvis middel og formue den sal. kvinne seg efterladt, hvorav da kan formenes hva Karen Christoffersdatter kan tilfalle, og henne bør tilsvares.

36 B Hr.assistentsråd Jørgen Phillipsen ved sin fullmektige tjener Nils Jacobsen, efter en inngiven stevneseddel, dat.21.mai 1690, som fra seneste ting forfløtt, uti rette fordret fenrik monsr. Jørgen Nilsen for han skal ha understæed seg at opp-pløye en del jord og aker på Gjørud, og skikket leilendingens, Alf Gjøruds hustru bud at skifte jorden med seg. Formente at burde talt og ikke tage seg til rette, formente han derfor bør lide og stå til rette efter lands lov og rett, med omkostnings erstatning etc. Den innstevnte fenrik Jørgen Nilsen møtte selv uti rette, og ei benektet at han jo uti forleden vår lot med to hester bryte en økt på Gjørud, uti forhåpning at måtte bruke den del som han til pant var rådig.

De prov som uti stevningen bemeldes, foregav Nils Jacobsen vere unødig at fremføre, efterdi Jørgen Nilsen forn. pløyning selv vedstår.

Jørgen Nilsen også vedsto at han skikket Alf Gjørud bud at han selv ville bruke det halve pund som han var rådig i Gjørud, og det var førend Alf begynte å bryte.

Nils Jacobsen videre inngav en bygselseddel av Hans Larsen til Alf Olsen utstedt, på 1/2 pund i Gjørud, dat.25.mars 1690.

Samme seddel var på ustemplet papir, men des copie påstemplet papir no.10 ble forføyed.

Fenrikken tilspurte Hans Larsen her for retten om han kan med sannhet si og med sin ed bekrefte at samme bygselseddel er av ham utstedt på den tid det er datert, og førend han utstedte sitt pantebrev til fenrikken. Hvortil Hans Larsen svarte, det han vedstår at ha bygslet Alf Olsen det førend han pantet det til fenrikken. Men å gjøre ed er han ikke stevnet og kalt til. Ble så av fenrikken fremlagt et pantebrev av Hans Larsen Ask til ham utstedt på et halvt skippund i Gjørud for 50 rdl i pantepenger, dat.15.april 1690.

Nok inngav Jørgen Nilsen en stevneseddel hvorved han hitstevnet Hans Larsens kvinne, Maren Tomasdatter, at prove efter hennes manns ord, at det 1/2 pund i Gjørud ei skulle være bortbygset førend fenrikken det forpantet, og stevnt Hans Larsen det til påhør.

Hans Larsen møtte og svarte til samme stevнемål på sin hustrus vegne, at hun ei ble skjøt til vidne på sådanne ord, og derfor ei kan minnes hva ord der passered.

Nok på egne vegne svarte Hans Larsen til samme stevнемål, at han ikke gjorde fenrikken anden løfte enn uti pantebrevet finnes benevnt, og fenrikken selv concipered det som han ville ha det. Fenrikken protesterte med formening at Hans Larsens kvinne burde selv møtt og ved ed avlagt sin provning, og at hun for sin uteblivelse burde pleie sine bøter efter loven.

37 Videre til provs ble av fenrikken fremstillet Morten Paulsen, tilholdende hos sin moder på Aslaksrud, som efter sin avlagte ed provet, at Hans Larsen Ask lovet fenrikken Jørgen Nilsen, den tid han fikk pengene av ham for det halve pund i Gjørud, at det skulle stå fenrikken fritt fore, enten at bruke det selv eller bygsle det bort, eftersom det ei var fest eller uti bygsel lovet til Alf Gjørud. Alf Gjørud var også hos fenrikken siden han hadde fått pantebrev derpå av Hans Ask, og ville bygslet det av ham. Men fenrikken nektet ham det, og sa at han ville bruke det selv.

Nok inngav fenrikken en skriftlig tilstand av Sidsel, sal.Paul Jensens, og Marta Niclausdatter om det samme, som ved deres skriftlige ed testerer, dat.Asalaksrud den 14.augusti 1690. Hans Larsen formente at de forn.trende prov ei burde ansees, eftersom de er med Jørgen Nilsen beslektet, såsom Sidsel, Paul Jensens, er hans søskenbarn, og Morten Paulsen er hennes sønn, og Marta Niclausdatter har sitt tilhold hos henne, og menes

at skal være forlovet med hennes sønn Peder Paulsen, og formener derfor at de er villige vidner.

Nils Jacobsen påsto at eftersom fenrikken Jørgen Nilsen selv her i retten har vedstått, at han med hester og folk har faret til Gjørud at oppale en del aker uten dom og imot Alf Gjøruds stevнемåls rett, som er produsert i rette under pretext at være der eiende et halvt pund, som dog ikkun er et løst pant, formenende han for sådan hans formastenhets imot loven, ei vel at burde tåles uti en "velordineret politie", men ansees ham til straffverdighet efter lovens 6.bok, 14.cap., 1. og 4.art., foruten at erstatte denne proses omkostning med reiser av lange veier, som uti alt ei ringere kan være enn til fire riksdaler. Hvorpå han esker en forsvarlig dom.

Jørgen Nilsen derimot formente at han ingen urett gjort eller noe hvorved han slik straff kunne ha meriteret, som Nils Jacobsen pretenderer uten all føye og rett, og derfor at burde selv lide, og med bøter til de fattige at vorde ansett, for sådan umanerlig procedure imot erlige folk, samt ham årsakelig omkostning at erstattes, i synderlighet, han hverken gjort citanten eller Alf Gjørud noen skade eller urett, men mere til gagns, eftersom han hverken sådd eller høstet noe fra dem. Og var så ei videre på enten sider at inngive eller forklare. Da efter tiltale, gjensvar og efterdi fenrik Jørgen Nilsen, efter den anledning han hatt av Hans Larsen ved sitt pant efter de forinnførte provs tilstand, kunne hatt henseende at ville selv bruke sin panthavende part uti Gjørud, og derfor begynt noe av akeren at oppbryte, men ei noe sådd eller avhøstet, så leilendingen derved aldeles ingen skade, men mere gagn og tjeneste, er tilføyet, hvorfor fenrik Jørgen Nilsen for denne unødvendige søkning og tiltale er frikjent, og citanten hr. assistentsråd Jørgen Phillipsen at give ham uti kost og tæring tre riksdaler.

Sr.Gabriel Bron av Bragernes som formynder for sal.commissar Lars Larsens barn, efter inngiven stevneseddel og en forrig ergangen dom, dat.25.febr.1689, i rette fordret en del bønder som rester på hvis de ved samme dom er tilfunden at betale, som følger:

Helge Berg, 1 rdl 1 ort 20 sk. På hans vegne svarte Ole Kjos, at han erbudet seg det at betale enten med tømmer eller penge. Jørgen Oppen, 10 rdl. Møtte og sa at ha fremkjørt tømmer til des betaling.

Ole Krogsrud, 18-1-10. Møtte og sa at ville betale med tømmer, som han sa allerede av Gabriel Brons sønn at være merket = 4 1/2 tylt, men dog ei endnu levert. Og sa derforuten ennu ha 4 tylter i beredskap.

Paul Veme, 10-1-12. Møtte og sa at ville betale med penge, som Gudbrand Christensen belovet på hans vegne at betale, hvormed Sr.Bron var benøyet.

Levord Slette, 3-0-2. Lovet å betale med tømmer.

Sal.Helge Veme, 2-0-2. På hans arvingers vegne møtte hans stevnsønn Paul Haukedal, og sa at ville få Sr.Eggert Stochflet at betale for seg.

Forskrevne gjeld som således riktig og uimotsigelig, er enhver de skyldige, som forinnbemeldt, tilfunden at betale innen 25 dager, med samt fire riksdaler over alt uti omkostning, hvorav enhver sin qvota efter gjeldens proportion betale, eller ved adferd efter loven hos dem at utsøkes. Dog deruti untagen Helge Berg, som nu sin rest ved Ole Kjos til Sr.Gabriel Bron lot betale.

Sr.Gabriel Bron og Sr.Gunder Nilsen på sin svoger Sr.Peder Sørensens vegne, efter ~~for~~ næste ting forfløttelse, så og nu inngiven ny stevne- eller varselseddel, uti rette fordret en del bønder til å svare og klarere hvis de skyldig efter sal. Ole Hansen dem tilførte restans, såvel som ellers hvis endel dem selv desforuten er skyldig. Item dertil varslet og stevnt Sal.Ole Hansens enke, Maren Christensdatter, på hvis vegne møtte hennes broder Gudbrand Christensen, med hennes skriftlige innlegg, dat.14.hujus.

Fremstilte seg da eftern. av de innstevnte bønder:

Anders Bårnås, stevnt for 1 rdl 1 ort 22 sk. Sa at ville betale det i høst med tømmer.

Anders Rud, 9-2-23. Sa at ville betale med tømmer eller penge.

- Ambjørn Modalen, 2 ort. Møtte og sa seg intet skyldig.
- Amund Veksal, 9-2-14. Vedgikk at være riktig, men hadde derimot
 efter inngivne Jens Hansens seddel, dat.27.juni 1690, utført 11 tiøf 12 tylt bord, hvormed samme gjeld betalt, og hvis samme utførsel mere bedrager, kommer ham og citantene selv imellem.
- Fredrik Lundesgård, 1-3-16. Møtte og lovet med tømmer at betale.
- Halvor Sørum, 3-0-1. Møtte og vedgikk at være riktig.
- Hans Røsby og hans sønn Nils, 33-1-1. Hans Røsby møtte og vedgikk, og erbyder med tømmer at betale.
- Helge Berg, 3-1-10. På hans vegne møtte Ole Land, og gjelden vedgikk, og erbyder med tømmer at betale.
- Gunder Berg, 12-2-23. Vedgikk at være riktig, og er merket tømmer hos ham til des betaling.
- Gunder Andinrud, 1-0-5. Lovet med tømmer at betale.
- Gudbrand Halkenrud, 1-0-16. Lovet med tømmer at betale.
- Jørgen Oppen, 0-2-23. Vedgikk at være riktig.
- Jens Sørum, 8-1-17. Møtte og erbød med bordføring at betale.
- Johannes Ve, 1-2-4. Gabriel Bron antaget for riktig, og er betalt.
- Carl Lille Hval, 41 rdl. Møtte og vedgikk, og lovet med tømmer at betale.
- Knut Semmen, 47-3-17. Møtte og gjelden ei fragikk, lovet efter hånden at betale med tømmer.
- Mons Sessrud, 2-2-12. På hans vegne møtte Levord Sessrud, og fragår 5 ort i penger og et par sko for 1 rdl, og skulle så ikkun reste 1 1/2 ort.
- Mikkel Veksal, 1-2-20. Møtte og sa at ha derpå kjørt tømmer en dag med to hester og to karle for 1 rdl. Det øvrige vedgår han.
- Ole Krogsrud, 0-3-9. Vedgikk at ville betale.
- Ole Pukerud, 12-2-3. Møtte og lovet med tømmer at betale.
- Ole Snodalen, 0-3-13. Møtte og vedgikk at ville betale med tømmer.
- Ole Skollerud, 8-3-21. Møtte og vedgikk, og lovet med tømmer at ville betale.
- Ole Kjos den yngre, innleverte sin regningsbok av Maren, sal. Ole Hansens, på 9 rdl 3 ort, dog derav fragår 1 1/2 ort og 22 ~~4~~ jern for 1 ort 20 sk. Det øvrige vedgår han.
- Truls Semmens regning kunne nu ei noget vedgjøres, eftersom han ved Anders Jørgensen lader inngive sitt skriftlige innlegg, hvorved han fordringen disputerer. Og Anders Jørgensen begjærte dermed til neste ting at bero, så akter Truls

38 B

at føre prov til avbevisning, hvormed det også forbliver. Narve Veme står i stevningen for 22 rdl 2 ort. Møtte selv tilstede og disputered gjelden. Sa og videre at ha levert til sal.Ole Hansen 30 tylter tømmer, som han beklager seg, at han ei har fått regning eller seddel for, og Bottel Hansen hadde ført det på hans regning, men Gabriel Bron kom Bottel til at føre det ut av regningen igjen, NB, det som ovenmelt var Narves ord, at Gabriel Bron kom Bottel til at føre det ut av regningen igjen, og det var på den måte at han intet skulle få for samme tømmer. Med denne tvistighet kunne nu ei noget vedgjøres, men vil derom føres nærmere og bedre bevislighet, som til neste alminnelige saking beror.

Alle de andre som gjelden uten disput har vedgått som forinnført, er tilfunden samme deres vedgående gjeld at betale innen 15 dager, med samt åtte riksdaler uti kost og tæring over alt. Hvoruti enhver sin qvota betaler efter gjeldens proportion, eller ved adferd efter loven hos dem at utsøkes.

Hva seg belanger den annen post uti stevningen, som Maren, sal.Ole Hansens regninger i særdeles angår, var nu ei tid eller leilighet at foretage, men dermed til neste alminnelige saking med partenes consens beror.

RETTERGANG I SKJÆRDALEN

19.august 1690.

Den 19.augusti ble retten betjent uti Nils Gudbrandsens iboende hus i Skjærdalen i Hole prestegjeld, uti den forleden 5.hujus av veledle hr.president Sr.Hans Must innstevnte sak imot Nils Gudbrandsen, Sr.Jacob Lut med flere.

Var nu og til rettens betjenelse de samme lagrettesmenn som forn.5.hujus, som forhen innført.

Kom da for oss uti rette på veledle hr.president Sr.Hans Must'es vegne, hans fullmektig, velagt Jens Mikkelsen, og først uti rette producered oppsettelsens beskrivelse, dat.5.hujus. Derefter innga han et skjøte av Torkel Olsen til Sr.Hans Must utstedt på denne omtvistige grund med mere deruti benevnte egedeler, dat.19.sept.1685.

Nok producered han irette den sorenskriver Jørgen Hansens dom, dat.26.mai 1685, med begjæring at en del derav innførte documenter, som er signered for på pag.12, 13 og 14, måtte oppleses, som er et brev datered 9.oktober 1576, hvorledes Gulsvarpfoss er gived under Nørdrehougs prestebol etc. Hvilket brev Jens Mikkelsen formente at tydelig nok utviser og forklarer, at ei mere enn Gulsvarpfoss i seg selv, og ei noen andre eiedeler er given til prestebolet.

Nok begjæred han av samme dom opplest et deruti fra pag.20 til pag.29 innførte provsbrev, dat.1.des.1666.

Nok, hvilket citanten vil bevise, at samme prov ei har prøvet om noen annen eiendom enn om vannet i fossen at ha ligget og fulgt til Nørdrehougs prestebol.

Dertil Jacob Lut, som nu i rette, svarte, at da samme provsbrev ble tagen, var der ikke trette eller tvist om annet enn om vannet i fossen.

Nok inngav Jens Mikkelsen en besiktelse, som av lensmannen og tvende menn skal være gjort på sal.Fredrik Madsens brukende sager, dat.9.mai 1674, hvoruti dette hus også benevnt.Hvormed citanten vil bevise at dette hus er oppbygd og vært brukt til en sagstue til sagene.

Derimot svarte Jacob Lut, at Fredrik Madsens sagstue var ikke bestående på dette sted, men var bestående nedenfor Kjørslebroen ut med saken.

Torkel Olsen møtte også til stede, og inngav et skjøte av sal.

Christen Larsen til sal.Ole Torkelsen utgiven, på Skjærdalen og Kvernevolds ødegård underliggende, skyldende et skip pund med videre, dat.19.sept.1659.

Nok fremla Torkel Olsen en seddel hvoruti Abraham Mathisen be- lover at svare Ole Torkelsen grunnleie av hans kvernhaus med videre, dat.12.febr.1678.

Nok fremla Torkel Olsen en bygselseddel av Jacob Lut til Johan Tommesen utstedt, på Skjærdalen og Kind, dat.18.jan.1676.

Videre fremla Torkel Olsen en sorenskrivers, sal.Tomas Tomas- sens dom, dat.5.april 1661, angående en tvistighet imellem Julius Christensen og sal.hr.Lars Madsen.

Og for det siste fremla Torkel Olsen sitt skriftlige innlegg, dat.idag.

På hr.Jonas Ramus'es vegne inngav Jacob Lut et gammelt perga- mentbrev med underhengende segl, som skal være om en kvern foss med mere, at være given til Nordrehougs prestebol.

Nok fremla Jacob Lut en forrig soreskrivers, sal.Tomas Tomas- sens dom, dat.25.juli 1666, hvoruti innført trende gamle breve, så og Nørdrehougs prestebols tilliggende gods og eiendom.

Monsr. Jens Mikkelsen fremla sin fullmakt av Sr.Hans Must til denne sak at producere, dat.24.febr.1690.

Derefter fremeskede han hva fullmakt Jacob Lut kan ha av hr. Jonas Ramus til at producere de forn. documenter på hans vegne, eller for ham og hr.Hendrik Opdal noget at svare i saken.

Dertil svarte Jacob Lut, at han ei noe svarer på hr.Hendriks vegne, som selv tilforn fremsendt sitt skriftlige innlegg.

Men hr.Jonas var selv hos ham i aftes og begjærte at han forn. documenter på hans vegne ville legge i rette, og hadde ei an- nen skriftlig fullmakt, men at hr.Jonas sa det han refererer seg til i sitt forrig inngivne innlegg.

39B

Dernest fremla Jacob Lut et makeskiftebrev, hvorved Christen Christensen til ham overdrager denne Nils Gudbrandsens iboende stue, dat.24.juli 1686.

Derefter fremstillet Jens Mikkelsen de uti saken innstevnte prov, og eden for dem opplest med formaning at prove deres sannhet, som de ved deres ed ville bekrefte og være gestendig.

Har de så avlagt deres provning som følger:

Christoffer Gomnes provet, at han minnes at allmannveien over

elven her i Skjærdalen, såsom broen over elven, den var beliggendes oven for Jacob Luttes den nederste sagdam, og kan minnes for ungefehr tiufge år siden, at broen lå der over som han og de andre prov oss nu anviste. Efter tilspørgelse sa Christoffer Gomnes seg ei vitterlig, hvem som har fløtt broen derfra og der ned som den nu er beliggendes, neden for Brødresagen.

Lars Onsaker provet like enstemmig med forn.Christffer Gomnes. Johan Tommesen Domholt provet, at for ungefehr et og tiufge år siden, da han ble først kjent her i Skjærdalen, minnes han vel, at der lå nogle stokker over elven på det ovenmeldte anviste sted, og fôr selv derover med hest, og der fôr andre færingfolk der over. Men omder var allmannvei eller allmannbro, det visste han ikke. Og nogle år derefter minnes han også at færingfolk drog over den bro som ligger nedenfor Brødresagen, og sagfolkene knurret over, for de drog derover. Nok provet han videre, at det år som han fikk Skjærdalen i bygsel, som var om våren 1674, da var det sted som denne omtvistige løkke nu er, nyelig tilforn av sal.Frands Nilsen nedryddet og innhegnet, og mesteparten inngjerdet, som Johan Tommesen selv siden videre fullferdiget, og han brendte og sådde det, og brukte det uti et år. Året derefter, da var Nils Gudbrandsen, som da var møller for Johan Tommesen og sagmester for Jacob Lut, begjærendes av Johan Tommesen at han måtte nyde og bruke samme løkke, som han ham også bevilget, og han skulle gi ham en daler i årlig avgift derav, som han også svarte ham for et år. Men som han et år eller to derefter ville fremdeles avkorte ham samme avgift, da ville han det ikke tilstede, men sa at Jacob Lut eide grunnen, og at han måtte svare ham avgiften derav. Og Johan fikk siden ingen avgift derav. Videre tilsto Johan Tommesen, at da han hadde fått Skjærdalen i bygsel, ble han foresagt, at des eiger skulle gå til allmannveien og Maltekleven på den søndre side av allmannveien. Så utfløttet han den gård som er "omjordet" ved Prestesagstuen, og kunne ikke være stort mere enn en fire eller fem forer som han fløtte det ut av det sedvanlige sted som skigarden sto tilforn.

40

Nok efter tilspørgelse sa Johan Tommesen at sal.Frands Nilsen hadde Skjærdalen såsom uti bygsel og bruk for ham, men han vet ikke at ha sett hans bygselseddel derpå.

Gudbrand Hollerud provet om allmannbroen likesom Christoffer Gomnes og Lars Onsaker derom provet har. Men tiden hvorlengde det er siden hun lå der, det kan han ikke minnes.

Håvord Moe provet det samme som forn. Gudbrand Hollerud. Guttorm Johansen Fegri (Feigren) provet like enstemmig med forinnbem. te Christoffer Gomnes'es provning.

Tomas Gudbrandsen sagmester provet at allmannbroen over elven var tilforn på det sted som er anvist, og de andre prov anmelder. Og den tid Jacob Luttes den nye sag ble oppbygd, da ble samme bro av ham og de andre Jacob Luttes bygningsmenn nedreven, og det kan være ungefehr åtte eller ni år siden. Og de som var med ham at nedrive broen, og oppbygge Jacob Luttes sag, var Nils Gudbrandsen, Peder Slottet og Engebret Skamarken. Minnes også at den tid hans fader brukte og bebodde Skjærdalen, at han da var med at ferdiggjøre allmannbroen på det sted som omprovet er. Minnes og at hans fader hugg tømmer norden for allmannveien i de tider han hadde Skjærdalen i byggesel og bruk, og at han i de tider eignede seg til Skjærdalen opp efter moen norden for veien til Flåfoss, og hans fader sa at Solbergs eiger møtte derimot.

Hans Olsen Krokvik provet at han for ungefehr tre og tiufge år siden, minnes han at allmannbroen var beliggende over elven på det sted som de andre forn. omprovet har.

Tarald Solberg provet likesom forn. hans broder Hans Olsen omprovet har, og når broen var brøstfeldig, da ble den forferdiget av dem på Hovi (Hafue) og Solberg, og de tok de andre Jacob Luttes landbønder med seg, såvelsom også Gudbrand Hollerud. Nok efter Jacob Luttes tilspørgelse, sa Tarald Solberg, at det kan være ungefehr fire og tiufge år siden at hans fader kom at bo på Solberg, og han har bodd der alt siden hans sal. faders død.

Nok efter Jacob Luttes tilspørgelse tilstod han, at sal. hr. Lars Madsen var engang hos hans sal. fader på Solberg. Da klaget hans fader seg for ham, at der gikk en stor skyld av gården, og sa at de på Opsal gikk ham for nær. Da sa hr. Lars at der var "braff" utveier til Solberg, og han hadde brever derfor, og sa at Solbergs eiger gikk i Velleren, og fra Velleren i Kindsviken, og der er vadret i Skarvhellen som ligger til Solberg. Og det kan være ungefehr tre og tiufge år siden han hørte samme ord. Nok tilstod han at han aldri vitterlig, at

40B

noen fra Skjærdalen har vært med at forferdige den foromrørte bro, all den tid han kan minnes.

Jacob Lut endnu tilspurte det forinnførte prov Hans Olsen Krokvik, om han ikke kan erindre de ord, som sal.hr. Lars talte til hans fader, efter forn. Tarald Solbergs provning. Hvortil han svarte at det kunne være vel mulig at han hørte samme ord, såvel og mulig at han hørte dem ikke. Men han minnes intet dertil.

På forinnførte provning avla provene deres ed, at seg således i sannhet forholder.

Dertil refererede Jens Mikkelsen seg på sin principals vegne, til de av ham allerede inngivne documenter og bevislighet, så og til de documenter av Torkel Olsen inngiven er, særdeles den sorenskivers dom av den 5.april 1661, dernest monsr.

Jacob Luttens utgivne bygselseddel, item de allerede edfestede provs tilstand, så og den øyensynlige gransking her på åstedet, hvorefter han vil formene clarlig noksom er bevist, at denne løkke og eiendom med all rette tilhører Skjærdalen.

Refererede seg derfor til stevнемålet, og derefter til formoden rettmessig dom, at Nils Gudbrandsen bør plassen røddiggjøre med avl og avgrødens confiscation, samt vedbørlig tilrette-settelse, og den årsagede omkostnings erstatning, enten av ham eller hans hjemmelsmann Jacob Lut.

Monsr.Jacob Lut derimot svarte, at hva den omtvistige løkke, samt stuen og de flere på samme tomt bestående huse er angående, da har han og de godtfolk som har ått det før ham, fulgt det nu mere enn uti fire eller fem og tiufge års tid, og har således rolig hevd derpå, som han med lovlig vidnesbyrd akter at bevise, såfremt han må erholde tid og respit til at få ført dem. Så og løkken som for mere enn femten år siden er innhegnet av Solbergs eiger. Formener han nogenledes bevises med de irettelagde Nørdrehougs prestebols brever og adkomst, at det er Solbergs eiger, som og forklarer grunn og land for prestebolens sag.

41 Nok beropte Jacob Lut seg med prov at ville gjøre bevislig, at Skjærdalen ei har vært annet enn en kvernuld uten noen utvei. Ellers svarte han imot den irettelagte hans til Johan Tommesen givne bygselseddel, at der den tid var sluttet kjøp imellem sal.Ole Torkelsen og ham om Skjærdalen, som han med vidne kan gjøre bevislig. Og videre refererte han seg til skriftlige innlegg, som han nu i retten inngav, dat.5.hujus.

Derefter beropte Jacob Lut seg på disse eftern. som han til provs isaken akter at la innstevne, nemlig Sven Fjell, Mattis Sax, Jul Rud, Gudbrand Gomnes, Knut Ullern, Paul Burud, Gudbrand Pjåkerud, Lars Onsaker, Christoffer Gomnes, Ingebor Pjåkerud, Peder Haug, Nils Lia, Erland Pjåka, Arne Gudbrandsen, Guttorm Johansen og hans kvinne, Peder Slottet, Gudbrand Affdalen (?) (Astdalen ?), Marta Solberg, Lauge Olberg i Sandsvær, Anders Busund, Paul Veholt, Jens Sax, Christoffer Kause-
rud og hans kvinne, Mattis Schudsta i Lier, Randi Åsterud, Knut Fingarsen på Modum, Ole Dulver i Hoksund, Kari Sørum, Marta Kroksund, Åste Dalen, Nils Gudbrandsen, Ole Sørensen på Eiker, Christen Gomnes, Peder og Claus Hundstad, Anders Åsterud, Ole Heieren, Halvor Bråten og Finn Sagmester.

Var derfor begjærendes tid og respit til at få ført samme prov. Jens Mikkelsen imot Jacob Luttas innlegg og påberopende prov svarte, at sådant er allene til å oppholde saken, tilmed mente han at det ei kunne være tilladelig, at der burdte føres prov på en lovlig ergangen dom som allerede er i rettelagt. Refererede seg derfor til sitt forrige, og begjærte dom uten opphold.

Jacob Lut derimot svarte, at de eiedeler som forn. påberopte dom omformelder, er ikke solgt til Sr.Hans Must, og derfor ikke hans sak at påtale.

Da efterdi Jacob Lut som vederpart beroper seg på en stor mengde av prov, som en del derav uten tinglauget, og en del uten laugsognet, og to måneders varsel behøver, såvel tid til stevningens forkyndelse, hvilket imot loven l.boks 13.cap. ei kan vegres, hvorfor av des årsak og til samme provs førelse, saken er forfløtt til nestkommende 20.november.

RETTERGANG PÅ OPPEGÅRD I SOKNEDALEN

24.sept.1690.

45 Den 24.september ble retten betjent på Oppegård i Soknedalens anneks i Norderhovs prestegjeld, med eftern.lagrettesmenn: Ole Pedersen Kjos, Engebret Rudstand, Bendix Tranby, Vebjørn Narverud, Tosten Modalen og Jon Bjerke. Hosværende bygdelensmannen Helge Ellingsen Berg.

Kom da for oss uti rette Fredrik og Knut Lundesgården samt Elling og Pål Oppegård, som foregav at ha latt hitstevne Gudbrand Halkjenrud, Rønnaug Hovland, Størk Sørsdal, Hans Røsby, havende dem at tiltale formedelst de uti sameier og felles skog har hugget mere enn deres lodd og anpart kan tåle. Formente de derfor bør lide og innestå efter lov og rett.

Av de forn. vederparter møtte tilstede Gudbrand Halkjenrud, Hans Røsby og Størk Sørsdals kvinne, hvilke straks undvigte fra retten uten noen foregivende årsak. Og som der ble skikket bud efter dem på veien ved lensmannen og tvede menn, nemlig Pål Haukedalen og Ole Krogsrud, har de, efter deres beretning, svart at de hadde intet å bestille, og sa at hvis dommer og dannemenn forretter, får de la seg nøye med.

Og såsom ingen stevnevidner fremføres og vederpartene som forbemeldt undvigte retten, så kunne ei noe videre dermed foretages eller vedgjøres.

RETTERGANG PÅ VÆLSVANNSSETERVOLDEN

8.okt.1690.

Den 8.oktober ble retten betjent på Vælsvannssetervolden i ytre Ådalen i Norderhov prestegjeld med eftern.lagrettesmenn: Christoffer Røyseng, Mads Lerberg, Iver Hjelle, Lars Bersund, Lars Somdalen og Johannes Grønvold. Hosværende bygdelenismannen Peder Rasmussen Rå.

Kom da for oss uti rette velagt Anders Jørgensen, boende ved Hønnefoss, som fullmektig på de bønder og almue av Heradsbygden, deres vegne, og inngav en skriftlig stevneseddel dat.8.sept. 1690, hvorved de til idag latt hitcitere Sr.Gabriel Bron av Bragernes, som formynder for sal.commis.Lars Larsens barn, item Skolleruds oppsittere, så og Tosten Bersund og Torkel Flaskerud, at medtage deres utveigs breve, hvorvidt deres hjemraster seg rettelig strekke bør, efter Citantene formener at ha av arilds tid vært allmenning og seter til deres gårder. Så og stevnet ko.ma.foged, Sr.Henrik Pettersen om han erakter noget herutinden at svare etc.

45B

Av samme citanter var også nu selv tilstede Christoffer Haldum, Knut Veien, Pål Kile, Johannes Ve, Johannes Hauge, Iver Halsteinrud, Torger Nøkleby, Knut og Truls Semmen, så og Nils Follum.

Av de innstevnte vederparter møtte tilstede såsom på Sr.Gabriel Brons vegne, Tord Christensen, og inngav hans skriftlige innlegg, dat.18 7br.1690. Item derhos inngav en missive som ko. Maj.ts byfogd i Bragernes, Sr.Henrik Blichfeldt, Sr Bron tilskreven den 16. 7br. 1690, hvoruti melder at utveigsbrevene for godset er under forsegling etc.

Tosten Bersund og Torkel Flaskerud møtte selv tilstede, såvel som også Skolleruds oppsittere Ole og Truls. På kongl.ma.foged Sr.Henrik Pettersens vegne fremla Peder Rasmussen hans skriftlige innlegg, dat.idag.

Anders Jørgensen på citantenes vegne var/begjærendes at de innstevnte og nu tilstedeværende prov, nemlig Harald Trulsen Løken og Marta Guttormsdatter måtte tages til forhør til eds, eftersom de er gamle folk, og ei kan være visse på at få dem over hit.

Derefter er eden for samme tvende prov opplest med alvorlig

formaning at ha deres sannhet og salighet iagt. Havende de så derefter avlagt deres provning som følger:

Harald Trulsen tilholdende på Løkeneie i Haug anneks, som sa seg nu ungefehr 66 år gammel, provet at da han var liten dreng, og var hjemme hos sin fader som bodde på Sørum i Herad, da hadde hans far seter her på Vælsvolden, tillike med dem på Bårud, Veksal, Veien, Sørum, som ~~samtlig~~ lå her til seters i de tider, og de hadde det med Solve Vemes minde. Men visste ikke at de gav ham noe derfor, og de gjetet med deres fe omkring Vælsvannet på alle sider hvor de ville.

Marta Guttormsdatter, boende ved Hønnefoss, somsa seg ungefehr 80 år gammel, provet at hennes fader Guttorm, som bodde på Veien, han med sitt fe lå til seters her på Vælsvolden, og hadde det med Solve Vemes lov og minde. Item lå også her til seters i de tider, de som bodde på Sørum, Bårud og Veksal, og som hun ei rettere kan minnes, var det ungefehr åtte eller ni år -- som de lå her til seters. Siden flyttet de herfra for den lange veis skyld, og at det vel mere enn halvtredsins tiufge år siden de fløttet herfra.

På forn. provning avla samme tvende prov deres ed, at være uti sannhet.

46 Efter Sr. Gabriel Brons, såvelsom Kongl. maj. ts foged Henrik Petersens begjæring og påstand, er saken forfløtt til sommeren, såsom til den 28. juni, og om på en helligdag kan innfalle, da neste søgne derefter.

Den forinmeldte Sr. Blichfeldts missive ble Tord Christensen efter hans begjæring, av retten med påskrift igjen levert.

RETTERGANG PÅ OPPEGÅRD I SOKNE DALEN

10.okt.1690.

Den 10.oktober 1690 ble retten betjent på Oppegård i Soknedalen i Norderhov prestegjeld med eftern.lagrettesmenn:

Ole Pedersen Kjos, Engebret Rudstand, Bendix Tranby, Vebjørn Narverud, Tosten Modalen og Jon Bjerke. Hosværende bygdelensmannen Helge Ellingsen Berg.

Kom da for oss uti rette Fredrik og Knut Lundesgården samt Elling og Paul Oppegård, som foregav at de ved de ved femte stevne hadde ladet til idag hitstevne Rønnaug Hovland, Ole Pukerud, Gudbrand Halkjenrud, Størk Sørsdal og Hans Røsby, havendes dem at vitne formedelst de uti sameiger og felles skog har hugget mere enn deres lodd og anpart kan tåle. Formente de derfor bør lide og innestå efter loven.

De forn. innstevnte møtte samtlig uti egen person og gav seg uti rette, undtagen Gudbrand Halkjenrud, som ved Ole Gudbrandsen Pukerud lar svare, at når skogen og marken vorder skift og delt, så kan der sees og skjønnes enten han har hugget inn på citantenes egedeler, eller de har hugget på hans egedeler. Desforinden formener han dem ingen innpass eller urett å ha gjort.

Helge Berg dertil svarte på citantenes vegne, at efterdi hugsten er begått uti felles og sameigeskog, så formente han at ingen burde hugge mere enn deres lodd og anpart kunne tåle. De forn. innstevnte og tilstedeværende sa at være ufornöden at fremkalle stevnevidnene til ed, efterdi de selv møtte og gir seg uti rette.

Og på Hans Røsbys og egne vegne, møtte hans sønn Nils Hansen Røsby, og svarte til saken, og bekjente at han og hans fader har i dette år hugget tilsammen halv tredsins tiuge tylder sagtømmer, som ennu i skogen er beliggendes, og er hugget ved Svartkjenn og "Baugekjenn" Norden for Lysåen. Ble så Nils Røsby tilspurt, hva deres gård Røsby skylder. Svarte han at den skylder et skinn og av skogen to skinn, og sa de tilforn intet har hugget på tre år.

46 B

Størk Sørsdal bekjente at ha i år hugget utenfor Saxenkjennelven tre og tiuge tylder sagtømmer, som ligger fremkjørt i Gåsekjennelven litt ovenfor Gåsekjenn. Sa og at hans gård skylder et skinn og to skinn av skogen.

Ole Pukerud vedstod at ha iår hugget tiufge tylter sagtømmer. Og som han har hugget det østen for Lysenatten og nedkjøres i Gåsekjennelven, så formener han at det ikke kan falle på citantenes gårders egedeler, når skogen og marken vorder skift. Og sa det likeledes forholder seg med de andre innciteredes hugst. Efter tilspørgelse sa Ole Pukerud, at hans gård Pukerud skylder 4 skinn, for Fuglerud 1 skinn og av skogen 1 skinn, tilsammen 6 skinn.

Nok ble Ole Pukerud og de andre tilstedeværende tilspurt, om de kan si noe skifte og dele imellem deres og Lundesgårds samt Oppegårds eiger at være gjort. Hvortil de svarte at de ei vet noe annet skjelne dennem imellem at være gjort, videre enn enhver har kaldet seg til, og at der går en stor fjellrennendes elv mellem dem. Hvortil Helge Berg på citantenes vegne svarte, at samme elv hverken er eller nogen tid kjent eller dømt til skjelne og dele, men er endnu sameige og uskift. Hvilket han sa at kan videre med domme og breve gjøres bevisligt, om for-
nøden eragtes.

Ole Pukerud videre svarte, at efterdi citantene vel holde seg til sameiger på østsiden av Songeelven, så formener han også at der burde være sameiger på vestsiden av samme elv.

Ble så av citantene fremstillet tvende prov, nemlig Endre Bjørnsen, husmann på Bjerke, og Jon Salvesen, tilholdende på Olde-eie, som skal ha opptalt Rønnaug Hovlands og Gudbrand Halkjenruds hugst, hvilke derom således provet og tilstod, at de for ungefehr åtte dager siden, efter lensmannen Helge Bergs befaling, opptelte av Rønnaug Hovlands hugst tilsammen tredsins tiuge tylter sagtømmer, hvorav var beliggende østen for Lysnatten ved Ospeskaret førgetiuge tylter, hvoriblant 5 tylter gammelt, mens det øvrige var ny hugst, nok ved Koldsjøen opp-
telte de tiuge tylter, som også var ny hugst.

47 Derneft opptelte de Gudbrand Halkjenruds hugst, som var halv tredsinstiuge og seks tylter, som alt sammen var ny hugst og var beliggendes ved Saxekjenn.

På samme provning avla forn. tvende prov deres ed, at således seg i sannhet forholder.

Rønnaug Hovland berettet, efter tilspørgelse, at hennes gård Hovland skatter for 12 skinn, og skogskatt 2 skinn, nok av Røsbu 1 skinn og skogskatt 2 skinn.

Ole Pukerud berettet at Halkjenrud skatter for en fjerding og skogskatt 2 skinn.

Derefter ble Fredrik og Knut Lundesgård samt Elling og Paul Oppegård tilspurt hvor meget sagtømmer de har hugget i år. Hvortil de svarte at de samtlig har hugget tilsammen over alt til halvfemsinstiuge tylter sagtømmer, hvoruti de alle fire ere like gode og delaktige, som på hver deres anpart = 22 1/2 tylt. Lundesgårds besiddere foregav at deres gård skatter og skylder fire huder, og skogskatt tre skinn. Oppegårds besiddere foregav, at deres gård skatter og skylder fem fjerding og et skinn, skogskatt tre skinn, av Øverby to skinn og skogskatt 2 skinn.

Ble så av citantene fremlagt en missive som sal.comissar Lars Larsen har Oppegårds og Lundesgårds bsiddere tilskreven, som en advarsel til dem og de andre, hvorledes de seg med hugst til måtelighet og efter lodd og anpart skulle forholde, dat. den 12.marti 1685.

Nok fremla de en sorenskrivers Jørgen Hansens og 12 menns dom, datert den 19.og 20.juli 1683, hvoruti en del dokumenter, som saken formenes at vedkomme, er innført, som fornemmelig en commissari doms avsikt, så og høyesterettes doms avsigt med videre. Helge Berg på citantenes vegne protesterte med formening, at de forn. innciterede burde legge fra seg til jevning alt hvis de har hugget mer enn deres lodd og anpart kan tåle og påløpe, efter enhver gårds skatt og skyld, og det således legge citantene til jevning. Item at de efterdags ei bør hugge mer enhver deres lodder og anpart kan tåle.

Så og at erstatte dem denne prosess'es omkostning, og var derpå begjærendes dom og rettens kjennelse.

47B Videre ble nu ei på enten sider inngiven. eller forklared, hvorfor saken ble opptagen og forfløtt til tingstuen til neste alminnelige saketing, hvor da citantene i rette produserer, hvis videre dommer og dokumenter de til sakens opplysning kan ha, efter Helge Bergs påberopning.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE

14.november 1690.

Den 14.november holdtes alminnelig saketing på Trøgstad i Nor-
derhov prestegjeld, med eftern.lagrettesmenn: Erik Stiksrud,
Stener Aslaksrud, Amund Honerud, Gudbrand Stiksrud, Jens Veset-
rud, Alf Gundersby, Malte Kittelsby og Bjørn Flekshaug. Var
overværende ko.ma.foged Sr.Henrik Pettersen, bygdelenmannen
Peder Rasmussen Rå med tingalmue flere.

Er da først for almuen opplest og forkyndt kongl.maj.ts nå-
digste forordning om de ny stemplet papir, dat.den 26.juli 1690.
Nok publisert kongl.maj. nådigste forordning hvorledes med mi-
litariske personer, deres saker og arveskifter skal forholdes,
dat.8.juli 1690.

Fenrik Jørgen Nilsen efter inngiven varselseddel, dat.29.okto-
ber 1690, uti rette fordret Hans Larsen Ask, at lide dom og
rettens kjennelse formedelst han ikke lovlig og rettskaffen
har holdt sin pants forskrivning og muntlig løfte etterrettelig,
angående det forpantede halve pund uti Gjørud. Item til provs
innstevnet Anders Jørgensen og Jacob Christoffersen ved Høne-
foss. Item stevnet Alf Gjørud til provenes påhør og vedkommelig
tilsvar efterderom varselseddelen videre bemeld.

Den innstevnte Hans Larsen møtte i rette og ei benektet jo
lovlig stevnt.

Ble så av Jørgen Nilsen produsered Han Larsen til ham utstedte
pantebrev på forn. have ¹pund i Gjørud, dat.15.april 1690.

48 Og videre refererte han seg til de prov og bevisligheter som
nestleden 16.august er ført uti rette, og protesterte nu videre
efter dette stevнемål at Hans Larsen bør holde ham de løfter
som derved er bevisliggjort, efter som de hverken imot loven
eller ærbarhet. Og han bør restituere ham den skade han har
lidd for sådan hans løftes misholdelse, idet han laget seg på
at bruke gården, og derfra forhindret, hvis skade og kostning
han estimerer ringeste til tiuge riksdaler, foruten ibragte
prosessers bekostning, som han i ringeste estimered til ti riksdaler.

Videre protestered han imot den av Hans Larsen til Alf Gjørud
utstedte bygselseddel, at den ei burde eragtes av nogen gyldig-
het, efterdi den hverken lyst til tinge, og ei heller utstedt
til sådan person som burde bygsle gård, efterdi Alf Gjørud
ikke har tjent kongen som loven tilholder. Formente derfor

videre at Hans Larsen for slik hans vitterlig og underfundig mishandling, bør lide efter lovens tredje boks 14.capitels 1.art., og 5.boks 3.capt. 26.art. Item fordi Hans Larsen har benektet seg løfte om godsets nydelse, som han siden har mået overbevist ham med bekostning, formener han derfor bør settes til rette efter lovens 5.boks 8.capt. 3.art.

Og til alt slikt fullbyrdes, formente han at godset burde uforrygt og ubehindret forblive uti hans være. Ellers de tvende prov som i varselen benevnt, eragtet han nu ufornøden at fremføres etc.

Den forn. Hans Larsen inngav derimot en annen varselseddel, dat.27.oktober 1690, hvorefter han i rette fordret forn. fenrik Jørgen Nilsen for han ei efter tilbydelse har villet igjen anamme sine pantepenge og hannem sine breve igjen levere. Og sa derhos at han ei hadde lovet fenrikken pantet på annen måte enn pantebrevet omformelder. Derefter lot Hans Larsen her uti retten opptelle pantepengene, som var halvtredsins tiuge riksdaler, item derforinden to riksdaler for des rente og omkostning. Hvilke han nu tilbød Jørgen Nilsen, som dennem ikke ville annamme, men referered seg til sin forrig protestation supra innført. Hans Larsen samme penge igjen til seg annammet. Og ble nu videre ei inngiven eller forklart, hvorfor saken er oppsatt til den 15.desember nestkommende.

48B Her fremstillet seg Knut og Johannes Ve, samt Nils Follum, så og Jon Follums kvinne, og erbød seg uti rette imot Karen, sal. M. Jørgens fullmektig, som de sier at ha latt dem hitcitere for gjeld og restands.

Og som ingen citant møter, formente de dennem kost og tæring burde erstattes, og dette stevнемål at være av ingen kraft.

Mads Ellingsen av Høellen på monsr. Elias Nilsen på Bragernes, hans vegne, fordret dom over Ole Guttormsen, nu tilholdende i Soknedal, for 3 1/2 daler han hannem skyldig. Hvorom han inngav et utdrag av hans bok, lyder på 1 tønne rug og 1 tønne malt for 3 daler 2 ort. Item derpå anvendte bekostning med reiser og stevнемål, med hesteleie selv anden så vel her til tinget.

Hvilket han sa at ha kostet over halvsjette riksdaler med ellers videre, og derpå begjærte dom.

Den innstevnte Ole Guttormsen møtte uti rette⁶ og ei benektet det han av Elias Nilsen har bekommet de forn. 1 tønne rug og 1 tønne malt, men han sa at han hadde levert til Gunbjørn Bjørnsen Hagevold i Sigdal halvtredje tylt bjelker, som Mads Ellingsen hadde merket med Elias Nilsens merke. Og Gunbjørn skulle ro dennem ut og levere dennem. Derom inngav han nu en attest under tvende signeter og et bomerke.

Men Mads Ellingsen benektet, at ei nogen av samme bjelker levert. Efter hvilken beskaffenhets vites ei forn. Ole Guttormsen at kan befri det han jo samme fordrende gjeld, de 3 1/2 riksdaler, til Elias Nilsen bør betale, med samt 4 riksdaler i omkostning, og det innen 15 dager under execution efter loven. Og dersom Ole Guttormsen har levert noen bjelker enten til en eller annen, som endnu i dette fald ubevist, da ved des lovlig søkning og bevislighet at ha sin rett og tiltale herved ubehindret. Efter Ole Guttormsens begjæring ble den forn. attest hannem igjen levered, som var datert 30.oktober og l. 9br.1690.

49 Her fremstillet seg for retten Helge Berg samt Paul Oppegård og Fredrik Lundesgård på egen og Elling Oppegårds samt Knut Lundesgårds vegne, og uti rette fordret den sak som nest forleden 10.oktober på Oppegård i Soknedalen producered, og hit til tingstuen til nærværende ting forfløtt, angående den ulovlig skoghugst som deres granner i år skal ha begått etc. Av vederpartene på egen og samtliges vegne møtte Ole Pukerud og Gudbrand Halkjenrud, og inngav et skriftlig innlegg dat.igår. Ble så nu ei videre bevislighet av partene på enten sider fremført.

Men Helge Berg formente, at det han seg tilforn påberopt, finnes noksom innført uti den irettelagte sorenskrivers Jørgen Hansens dom. Formente også at vederpartenes utflukter i deres nu inngivne innlegg ei bør ansees til nogen videre opphold, anseende de hatt tid og respit nok at fremføre hvis de seg til befrielse kunne formene, og var nu endelig dom begjærendes. Da efter tiltale, gjensvar og denne saks beskaffenhets, er således for rette dømt og avsagt:

At såsom denne påstevnte skoghugst befinnes at være begått

uti felles og uskift skog og mark, hvoruti voris landslov 3.boks 12.capt. 15.art. ei tillater nogen at bruke mere enn som hans lodd kan tåle etc

Dermed er også overenskommende den uti forinmelte sorenskrivers Jørgen Hansens dom på pag.33 og 34 inntagne forretning, dat.14.juni 1682, angående de tvende huders skatt, som efter høyesterettes dom ble lagt på de interesserede gårder i Soknedalen, som derom til slutning melder, at enhver til deres gårder og plasser skulle følge og bruke deres anpart uti de tilkjente skoge og marker, såvidt enhvers lodd og anpart kunne tåle og påløpe, efter deres gårders proportion og landskyld.

Videre finnes uti forskrevne sorenskrivers Jørgen Hansens dom på pag.73, at Oppegårds og Lundesgårds besiddere har da for retten den 5.augusti 1683 beklaget seg over de andre deres na-boer og angrensende, formedelst de hugget mer enn dennem vedkommende, med formening de burde inneholde med deres hugst inntil de fikk "lige" derimot, og efterdags ei videre enn efter lodd og antall etc.

49B

End finnes videre uti samme doms conclusjon på pag.80 forefundet og kjent, iblant annet, at de vedkommende til deres gårders proportionaliteter efter skyld og antall uti den "mentioneret decret" ubehindret at nyte hugst og bruk "så vidt loven steder av arilds tid vered", og høyesterettes dom dennem nådigst tillater etc.

Og at all sådan lovlig kjennelse og forefindelse svare lite må ha frugtet, erskinner enn ydermere av foromrørte sal. comis-sar Lars Larsens skrivelse, dat.12.marti 1685, hvorved han som landherre både til Lundesgård og mestedel de innciteredes gårder, ikke allene besverger seg over en dels formegen overdådig tømmerhugst, men endog animerer og tilholder dem at hugge til måtelighet og efter gårdens skyld og til nødvendig bruks nøtte, hver til sin landdrott og berettigede kjøper etc.

Ikke des mindre, og all sådan lovlig advarsel uagtet, befindes og formenes at disse innciterede med sådan ulovlig og ubillig tømmerhugst uti felles skog har fortfared, som såvel ved egen bekjennelse som lovlig førte prov og vidnesbyrd er åpenbare og ubenektet, uti dette år allene av dem at være huggen tilsammen 204 tylter, hvis gårder dog over alt ei skatter og skylder mere enn for tre huders og 11 skinn. Og citantene, nemlig Oppegårds og Lundesgårds besiddere, hvis gårder skatter og skylder for 7 huders og 5 skinn, derimot ei bevises at ha hugget

mere enn de angivne 90 tylter tilsammen, hvilket befindes en stor ulikhet efter gårdenes proportion og landtall.

Hvorfor erkjennes for rett og billig at all forskr. hugst som på begge sider beløper tilsammen 294 tylter, bør lignedes og deles, samtlig både citantene og vederpartene imellem efter enhvers deres gårders proportion, som de skatter og skylder. Og beløper derav på enhver som følger:

Oppegårds besiddere for 38 skinn tilkommer 88 tylter 8 stokker.

Lundesgård for 51 skinn = 119 tylter.

Hans og Nils Røsby for 3 skinn = 7 tylter.

Ole Pukerud for 6 skinn = 14 tylter.

Rønnaug Hovland for 17 skinn = 39 tylter 8 stokker.

Gudbrand Halkjenrud for 8 skinn = 18 tylter 8 stokker.

Størk Sørsdal for 3 skinn = 7 tylter.

Hvilke enhvers anpart av samme hugst som forbemelt, de ubehindret bør nyde og følge. Og derhos enn videre forelegges og tilholdes dem samtlig, at de herefterdags fra ulovlig skoghugst entholder, og all tillatelig hugst uti deres felles skog og mark at skje efter lodd og anpart, således at de små og ringe gårder og plasser, retter og proportionerer deres hugst efter de største og fulle gårders hugst.

50

Og såsom de forn. inncitered har ved foromrørte deres ulovlige adferd forårsaket citantene til denne prosess og omkostning, så bør de derfor at give dem uti kost og tæring tilsammen 12 riksdaler, hvoruti de enhver betaler proportionaliteter som de har hugget mere enn efter lodd og anpart, nemlig Hans og Nils Røsby 4 daler 1 ort 15 sk, Ole Pukerud 2 1/2 ort, Rønnaug Hovland 1 daler 2 ort 4 sk, Gudbrand Halkjenrud 3 daler 3 ort 5 sk, og Størk Sørsdal 1 daler 2 ort 12 sk.

Hvilket de innen 15 dager har at betale, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Sr. Gabriel Brons saker beror til imorgen, eftersom tiden nu ei videre kunne tilstrekke.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE

15.november 1690.

Den 15.november holdtes atter alminnelig saketing på Trøgstad tingstue med de samme lagrettesmenn som retten igår betjente.

Hvor da Sr.Gabriel Bron av Bragernes efter inngiven varselsedel i rette fordret Narve Veme for han nestleden 16.august ham beskyldt for at skulle ha betalt Bottel Hansen at utslette 30 tylter sagtømmer av Narves bondebok, som uti protokollen innført. Hvilket han formener sitt ærlige navn og rykte for nær, med formening han derfor burde lide og undgjelde efter lov og rett.

Item stevnet Bottel Hansen at tilstå sin sannhet derom.

Item fremla Gabriel Bron sitt skriftlige innlegg og protestation datert igår, hvorefter Gabriel Bron også fordret dom over Narve for de 22 daler 2 ort, som han ble søkt for til nestleden 16.augusti.

På Narve Vemes vegne svarte Peder Rasmussen Rå, at Narve begjærte av ham i aftes, det han ville svare for ham således, at efterdi saken ble ikke foretagen igår den 14.november efter stevningens tilhold, så formente han seg ei pliktig at svare videre til denne stevning. Til med sa seg at kom igår hit av sin reise fra Bragernes, og ei hadde med seg hvis han i saken kunne ha fornøden.

Ble så av Sr.Gabriel Brin anvist Maren, sal.Ole Hansens regning for anno 1689, hvoruti er tilført Narve Veme at bli skyldig 19 daler 2 ort 2 skilling. De øvrige 3 daler 2 skilling sier Sr.Bron at Narve særlig av ham bekommet.

Da efterdi Narve Veme ei lader benekte det han jo lovlig stevnt, men allene unddrager seg formedelst saken ei igår foretagen, som dog igår her på tinget hannem tilsagt at den idag skulle foretages, så kan sådan hans utflukt ikke for rett og billig ansees, men hannem hermed laugdag forelagt at møte igjen i rette til neste alminnelige saketing.

Så er ham og forelagt til des at medhave og i retten producere sin regningsbok, hvorav da kravens nærmere riktighet kan formenes, så vel som om de 30 tylter tømmer efter Narves angivende, og derom at føre hvis lovlig bevislighet han til sådan sin angivende kan ha.

Sr.Gabriel Bron efter oppsettelse fra nestleden 16.august i rette fordret Truls Semmen for de efter da inngivne stevning fordrende 52 riksdaler 2 ort 7 skilling.

På Truls Semmens vegne møtte Anders Jørgensen og ikke leverte tvende Truls Semmens bonde- eller regningsbøker, både av sal. Ole Hansen og Gabriel Bron. Og såsom Truls efter forrig påberopning ei fremfører nogen bevislighet, at ha levert mere tømmer eller betaling enn der finnes ført på regningene, så befinnes efter samme regningsbøkers overregning Truls Semmen endelig at skyldig bli 50 rdl 3 ort 1 skilling, med 4 rdl i omkostning at betale innen 15 dager, eller ved adferd efter loven at ut-søkes.

Hvorimot Anders Jørgensen ei gjorde nogen motsigelse, hvorfore Truls Semmen er tilfunden samme 50 riksdaler 3 ort 1 skilling.

Sr.Gabriel Bron lot her på tinget pårope om Knut Veien og Knut Ve var tilstede, som dog nu ei fantes, så og Johannes Ve, Anders Bårnås og Christoffer Gårdhammer, som nu ei heller tilstede. Foregav at han var årsaket at søke tingsvidne efter deres tilstand, angående de i forleden vår var med bygdelensmannen Peder Rasmussen at gjøre utlegg og vurdering hos Knut Semmen, Ole Pukerud og Bendix Tranby efter en dom, og hva der befandtes hos enhver av dem til utlegg for gjelden. Men eftersom samme menn nu ei fantes til stede, ville han søke det til neste ting.

Her fremstillet seg en person ved navn Otte Justsen, og inngav en stevneseddel, som av Jens Christoffersen på Bragernes på Halvor Justsens vegne underskreven, datert 8.oktober 1690, hvorved stevnet en del bønder for gjeld og restands de til sal.comissar Lars Larsen skal være skyldig, som hans barn skal være tilloddet, og Halvor Justsen som formynder innfordrer. Men såsom hverken stevningen av Halvor Justsen selv underskreven, eller vites hva fullmakt Jens Chrisoffersen haft den at utstede, ei heller av Otte Justsen fremvises noen fullmakt til denne søkning, så kunne nu ei noe efter samme stevning foretages eller vedgjøres.

Her fremstillet seg også Gudbrand Halkjenrud og Ole Pukerud og bekreftet at de var på Bragernes for ungefehr 14 dager siden,

da Gudbrand begjærendes av Sr.Eggert Stochflet nogle penge til at betale den gjeld som Otte Justsen hadde latt stevne og søke ham for. Da svarte Eggert Stochflet ham, at eftersom Halvor Justsen var bortreist, og Otte Justsen er ei bofast, men en løs og ledig karl, så skulle de ikke betale nogen penge til ham, undtagen skriveren Jens Tygesen ville gi sin bevis derfor. Stevningen med påskrift ble Otte Justsen efter hans begjæring igjen levert.

Belangende den sak som Sr.Gabriel Bron og Sr.Peder Sørensen har søkt mot Maren, sal.Ole Hansens i Heieren, angående hennes og hennes sal.manns regnskaper, så fremstillet seg nu i rette Sr. Gabriel Bron på egen og Sr.Peder Sørensens vegne, og på Maren, sal.Ole Hansens vegne hennes befullmektigede Albret Kruse. Da efter flittigt mellehandling, er partene således i minnelighet forligt, at Maren, sal.Ole Hansens skal avstå til Sr. Gabriel Bron og Sr.Peder Sørensen, sine huse i Heieren med des innredning, såsom bord, benke og annet nagelfast, og derfor uten 50 riksdaler, som folk her i sognet er henne skyldig, og hun ikke ved forrige regninger har tilført Sr.Bron eller Sr. Peder Sørensen.

Og med de tvende poster skulle være opphevet all den tiltale som samme fornemme menn, Sr.Bron og Peder Sørensen eller deres arvinger i nogen opptenkelige måter kan ha til Maren, sal.Ole Hansens eller hennes arvinger. Hvilken forening og forderligst loves at gives beskrevet av begge partene, så snart stemplet papir kan have ved hånden, og nogen av partene det begjærer, hvilket de med hånderbånd for retten bekreftet.

SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE

17.november 1690.

Den 17.november holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole prestegjeld på Ringerike, med overværende ko.ma. foged Sr. Henrik Pettersen, bygdelensmannen Johannes Svarstad, samt eftern. lagrettesmenn; Tolle Gjesvold, Gudbrand Løken, Håvord Moe, Siver Gomnes, Anders By, Christoffer Bili, Gudbrand Gomnes og Jørgen Fjeld.

Var og tilstede mestedel almuen her av Hole prestegjeld.

Er da for almuen opplest ko. ma. nådigste forordning om det ny stemplet papir, dat.26.juli 1690. Item ko. ma. nådigste forordning om militaristiske personer, deres saker og arveskifter, dat.8.juli 1690.

51B

Kongl.ma. foged Sr.Henrik Pettersen foregav at såsom uti matrikkelen vært innført, forend hans betjeningstid, tre finneplasser på Krokskogen, nemlig Mattis Gregersen Findes påboende plass, skyldende 1/2 fjerding, Lars Siverson Findes plass 1 lispund og Henrik Larsen Findes plass 1 lispund, hvilke plasser er øde og ei av nogen brukt eller bebodd alt så lenge han har vært fogd her på steden, hvorfor han var begjærendes allmuens sandferdige videnskap og tilstand derom, som "liudeligen og underskedelige" gange derom ble tilspurt. Og dertil svart at ingen av dennem vitterligt, at nogen har brukt eller bebodd samme plasser så lenge Henrik Pettersen vært fogd, og ei nogen tid dennem vitterligt at nogen fra samme plasser enten møtt til kirke eller til tings. Hvor efter Sr.Henrik Pettersen var tingsvidne begjærendes.

Sognepresten, den hederlige mann Hr.Henrik Opdal, lot opplese den besik^telse som skjedde nestleden 19.mai på "herremaged" i Prestegården, hvorefter allmuen ble tilspurt om de uti samme besiktelsestakst kan ha noe at innsige, at noe skulle være for høyt taksert. Hvortil de svarte nei, og ei deruti ei kunne klage over nogen ubillighet. Erbød seg hans hederlighet det at betale, såsom av hver fullgård 3 ort, og ellers til fyldigste advenant av ringere gårder og plasser.

RETTERGANG I SKJÆRDALEN I HOLE

20.november 1690.

Den 20.november ble retten betjent i Skjærdalen i Hole prestegjeld uti den fra nestleden 19.augusti forfløtte sak imellem veledle hr.president Sr.Hans Must som citant, så og Torkel Olsen på den ene, og Nils Gudbrandsen og Jacob Lut på den anden side.

Var overværende bygdelenismannen Johannes Svarstad, med de samme åtte lagrettesmenn som tilforn betjent retten i samme sak. Hvor da på veledle hr.president Sr.Hans Must'es vegne møtte hans sagfogd Ole Christensen Moe med hans skriftlige innlegg, dat.17.hujus.

Torkel Olsen møtte også i egen person i rette.

Vederparten Sr.Jacob Lut på egen og på Nils Gudbrandsens vegne, møtte også i rette, og var begjærendes hans påberopte og innstevnte prov måtte tages til forhør. Hvorimot Ole Christensen protesterte at samme prov ei burde tages ved ed, efterdi hans prinsipal ei dertil bekommet kall og varsel. Og ellers var begjærendes en endelig dom, efter hvis som allerede tilforn er inngivet og forklared.

52 Men såsom hr.president er selv citant, og Jacob Lut som vederpart har nestleden 19.august beropt seg på de navngivne prov, av hvis årsak oppsettelsen skjedde, så det er ikke i nogen særdeles sak eller søkning imot hr.president som samme prov føres, men til formentlig opplysning og bevisning imot citanten hr. presidents søkning. Så ikke kan forståes av lovens 1.boks 13. capt. 15.art. at til sådan påberopte provs anførelse bør gives nogen nye stevnmål eller varsel.

Derefter fremstilte Jacob Lut endel av de påberopte prov, for hvilke eden ble opplest med alvorlig formaning at prove deres sannhet og ha deres salighet i akt, og med god betenksomhet prove om hvis de uti denne sak kan vorde tilspurt, såsom fornemmelig hva dennem kan være vitterlig om Skjærdals kvernevolds eiedeler, hvorvidt de seg strekker oppefter elven, og om den løkke og husetomt som Nils Gudbrandsen bruker og bebor, hvis eiger det skulle være på, eftersom Jacob Lut formener at Kvernevolden ikke har nogen utvei videre enn Kvernevolden i seg selv. Har så enhver provet som følger:

Sven Jensen Fjeld provet, at for ungefehr nogle og førgetiuge

år siden, minnes han at en ved navn Nils Jensen, som var sagfagd og bodde ved Peder Knutsens sager, han røddet en bråte ende opp for Peder Knutsens sager og opp med elven. Men hvis egedeler det var på, det vet han ikke. Provet også at sagstuen da sto nærmere nedre ved sagene, enn som Nils Gudbrandsens huse nu står. Videre var ei hans provning.

Mattias Sass provet, at anno 1639 da fikk han den nedre sag i bruk, som står på Feigren (Fegri) grunn, som da var Maria kirkes prosti gods, og Kvernevolden på den annen side var da Kongen tilhørig. Og for ungefehr halvtredsens tiuge år siden, da ble Peder Knutsens sager brukt av en mann ved navn Nils Jensen, som bodde på Solberg. Og efter at husene på Solberg oppbrente, da fløttet han ned til sagene at bo. Men hvorvidt enhvers egedeler strekket seg, det visste han ikke.

Jul Rud provet at han minnes for ungefehr nogle og førgetiuge år siden, da Nils Jensen bodde i sagstuen ved Peder Knutsens sager, han kjørte frem et lass rug av den samme bråte som Sven Fjeld omprovet, og bråten var nest ovenfor Peder Knutsens sager. Provet også at sagstuen da sto nærmere nedre ved sagene.

Gudbrand Gomnes provet, at den tid Mikkell Møller bodde i Skjærdalen og brukte Kvernevolden og kvernene, da hørte Gudbrand han engang si således: "Mine eiger går ikke lenger enn hen til badstuen", som han pekte til. Og samme badstue er endnu bestående her digt ved Kvernevolden, som oss nu anvist.

Knut Ullern sa seg ingen videnskap have om egedelene, hvem dennem tilhørig, og sa seg intet derom ha at prove.

Gudbrand Pjåkerud sa seg ingen videnskap ha om egedelene, hvem dennem tilhørig. Men han minnes at der bodde en mann ved Peder Knutsens sage ved navn Nils Jensen, som tilforn hadde bodd på Solberg. Videre var ei hans provning derom.

Peder Steffensen Haug provet at den løkke som Nils Gudbrandsen nu bruker, den lå tilforn i fetrå (fetråkk), og minnes ikke hvem der ryddet den opp, men den hvem egedelene er tilhørig, det vet han ikke.

Nils Olsen Lia provet, at den tid Gudbrand Tommesen brukte kvernene og Kvernevolden her i Skjærdalen, hørte han hannem en gang sige anke på den sagstue som var oppbygd til Norderhovs prestebols sag, at den var satt halvannet økseskaft inn på hans eiger. Guttorm Johansens kvinne, Mari Tollefsdatter, provet at den tid hun og hennes mann bodde i den sagstue til prestebolens sag, som Jacob Nilsen da brukte, da kom sal. Maren, Ole

Torkelsens, til henne og kravde henne grunnleie av samme stue, og hun visste ikke at svare henne noget dertil, ei heller visste hun hvem der åtte grunnen.

Ole Olsen Heieren provet om den bråte son Sven Fjelds og Jul Ruds provning ommelder, At Nils Jensen som bodde ved Peder Knutsens sager, og tilforn havende bodd på Solberg, han røddet samme bråte, siden han kom at bo ved sagene. Forn. Ole Heieren tillike med Sven Fjeld og Jul Rud anviste samme forn. bråtested, som de provet om at skal ha vært straks oven for og vestenfor Peder Knutsens sager, der som denne omtvistige løkke nu er, og der ovenfor opp med elven ovenfor Kjøslebroen. Sa at det var en stor bråte, som de kunne tykkes at ha vært på 2 eller 3 tønder land.

Jens Mattisen Sass og Tarald Solberg ble av Jacob Lut tilspurt om de kan minnes hvor lenge det er siden at Nils Gudbrandsens iboende huse ble oppbygd. Hvortil de svarte, at det er sikkert 24 år siden, det kan de gjøre deres ed på, og mulig kan det være noget lenger. Og Bodil, sal.Fredrik Madsens, lot bygge dem, og samme år stuen var bygd, kom hennes svoger, Abraham Mattisen om høsten der efter at bo i samme huse, som de ei rettere kan minnes. Og de vet ei heller at hun var her i dalen siden hun lot bygge samme hus.

Alle forskrevne prov, undtagen Knut Ullern, avla deres ed på forinnførte deres provning.

53 Torkel Olsen svarte imot det som GUDBRAND GOMNES OG Nils Lia har provet efter Mikkell Møllers og Gudbrand Tommesens beretning om eierne til Skjærdalen, at de var ikkun leilendinger, og var ingen eignedeler rådig eller eigende, og derfor er sådan deres snakk av ingen verd.

Sr.Jacob Lut tilspurte Nils Gudbrandsen nu her for retten, hvor lenge han har bodd i de huse han nu ibor. Hvortil han svarte at han har bodd der uti halv syttende år efter Sr.Christen Christensens og Sr.Jacob Luttens bevilgning. Ble så av Jacob Lut fremlagt hans skriftlige innlegg, datert idag.

Nok ble videre av Jacob Lut fremlagt et innlegg fra den hederlige mann hr.Jonas Ramus, dat.18.hujus.

Videre ble nu ei til bevislighet denne sak vedkommende inngiven og forklared, hvorfor den til betenkning er opptagen og forfløtt til Gomnes tingstue til nestkommende 2.desember.

RETTERGANG PÅ GOMNES TINGSTUE

2. desember 1690.

Den 2. desember utinden forn. sak vare samtlige rettens betjente igjen på Gomnes tingstue, hvor seg da i retten fremstillet på citantens hr. president Sr. Hans Must'es vegne, Ole Christensen, så og Torkel Olsen, og fordret dom i saken efter den bevislighet og påstand som tilforn er produsert og forklart. På vederparten Sr. Jacob Luttes vegne møtte hans tjener Peder Knutsen, som ei heller hadde noget videre at inngive eller proponere, men allene at avvarte dom.

Ellers fremstillet seg Johan Tommesen Domholt, som på Sr. Christen Christensens vegne, foregav at han tilforn har i denne sak latt anvise et skjøte på det hus som han av Abraham Mattisen seg tilforhandlet i Skjærdalen, så var det ikke fremsendt i den mening at han i denne sak ville innlate seg uti rette, som han ikke er stevnt eller kallet til, og forment hannem samme hus uten lovlig varsel og kald ei kan frakjennes, og var begjærendes samme hans brev igjen, som og blev hannem nu igjen levert, efter som det tilforn uti oppsettelsens beskrivelse er inndragen.

Avsagt:

Da efter tiltale, gjensvar og denne forberørte saks lovlighet, som veledle hr. president Sr. Hans Must søker og tiltaler Nils Gudbrandsen for han bebor det hus i Skjærdalen, og bruker den løkke derunder, som velbemelte hr. president efter adkomst berettiget, og Sr. Jacob Lut til samme hus og løkkes bruk inntreder Nils Gudbrandsen uti hjemmels sted, hvorom en vidløftig procedur er tildragen med mangfoldige og vidløftige documenter og vidnesbyrds førelse, så er utav all sådan inngivende og førte bevislighet dette fornemmelig observert og eragtet:

53B

1. Såsom først citantens hr. presidents skjøte og adkomst av Torkel Olsen, som hjemler hannem den omtvistige løkke og den grunn som Nils Gudbrandsens huse er bygd på, med all des tilhørig grunn og ellers videre efter samme skjøtes anvisning, dat. 19. sept. 1685

2. Dernest det av hans veledelhets hjemmelsmann Torkel Olsen til samme skjøtes forsvar i rette produserte av hans morfader sal. Christen Laugesen til hans fader sal. Ole Torkelsen utstedte skjøte på tvende gårder, nemlig Skjærdalen og Kvernevold

underliggende, skyldende et skippund mel, med fullkommen bygsel over all gården, så og Hollerud skyldende et halvt skippund malt, og det med alle dessen pertinentier og herligheter efter samme skjøtes videre bemeld, dat.19.sept.1659.

3. Den av Torkel Olsen inngivne sorenskrivers og seksmanns den 5.april 1661 utstedne dom, angående en tvistighet som er til-
dragen imellem Julius Christensen, som dertil citant, på den ene, og sal.hr. Lars Madsen, fordum sogneprest til Hole prestegjeld på den annen side, uti hvilken dom finnes inndragen et av sal. Ole Torkelsen til sal. hr. Lars Madsen og hans sønn Mads Larsen utgivne festebrev på et sagstø, som han melder at være beliggende på hans grunn eller eiendom straks nest ovenfor Brødresagen i Skjærdalen, som hans rette odel til Kvernevolden beliggende, dat.26 august 1660. Efter samme festebrev har sal. Lars Madsen og hans sønn latt oppbygge en sag, hvorpå Julius Christensen søkt pretensjon efter en bevilling av hans sal. foreldre, på en sag at oppbygge under hans ødegård Kvernevolds grunn. Uti hvilken prosess befindes at dommeren har funderet sin dom og avsigt på det forn. sal.Christen Laugesens til Ole Torkelsen utstedte skjøte, hvorom i avsigten benevnes at Ole Torkelsen siden dets til samme eiendom roligere har fulgt og forundt den hederlige mann hr. Lars og hans sønn at de måtte bruke en sag på forbemeldte eiendom ovenfor Brødresagen i Skjærdalen, - hvorefter er kjent og dømt at hr. Lars Madsen og hans sønn skulle nyde deres oppbygde sag med des tilbehørig, efter derom Ole Torkelsens til dem utgivne stedsmålsbrev, imeden og all den stund forn. Ole Torkelsens kjøpebrev stander ved makt og for overdommer ucasseret etc. - hvilken dom og kjøpebrev ei vites eller bevises av nogen overdommer at være svekket eller underkjent.

4. Forklares med den av Sr.Jacob Lut til Johan Tommesen utstedte bygselseddel på Skjærdal og "Kienned" (Kinna), da han seg det for eiendom tilegnet efter foregivende handling med Ole Torkelsen, at han med dets, og ei med nogen anden deruti benevnte gårds, eignedeler bevilger hannem at nyde, bruke og gjøre grunnen og skogen så nøttig som han kan alt fra Almuebroen og til Maltekleven synden for almueveien, og fra Maltekleven ut til Jobek langs med åsen alt østenfor etc. Utinden hvilken distrikt disse omtvistige eiedeler er beliggende, hvorav er skinner at Jacob Lut, da han tilegnet seg Skjærdalen og Kinna, har dermed tilholdt seg forn. eiedeler, eftersom det ikke

noget i bygselseddelen benevnes til Solbergs eier.

5. Forklares også med Abraham Mattisens seddel, dat. 12. febr. 1673, det han forplikter seg at svare Ole Torkelsen årlig grunnleie av sine huser.

6. For det sjette befinnes Hole prestebol at være eigende 1 1/2 fjerding i Solberg med bygsel over det og mere, hvorav erskinner urimelig, at dersom det foromrørte sagstø skulle være på Solbergs eier, at sal. hr. Lars da ei hatt fornøden at søke og begjære det i stedsmål av Ole Torkelsen og med hans hjemmel seg dertil allene betjent. Tilmed befinnes det ei heller uti den forn. prosess som Sr. Jacob Lut selv vært overværendes efter dommens utvisning, at enten han eller Julius Christensen som saksøker har da pretenderet samme omtvistige sagstø at ligge til Solberg etc.

Da efter all sådan foromrørte beskaffenhet, er således for rette dømt og avsagt, at eftersom det ovennevnte sagstø ved forn. dom er sal. Ole Torkelsens hjemmel tildømt, såsom til Kvernevoldens eigedom, og dette omtvistige huses grunn og løkke befinnes der imellem langt nedenfor og nærmere Kvernevolden, hvor Solbergs eiger efter dommens formående ei finnes at kan komme, altså vites ikke imot samme dom, så lenge den ved makt står, og imot forinnbemeldte Jacob Luttens egen utstedte bygselseddel, at kan tilkjenne Jacob Lut denne omtvistige løkke og hustomter, men at bør følge veledle hr. president Sr. Hans Must efter hans adkomstes og forn. doms kraft.

Dog hva seg angår den hos Nils Gudbrandsen pretenderende åvirke og avgrøde av forn. løkke og grunn, da vites ikke noget derfor hos ham at kan tilkjennes, efterdi Jacob Lut derfor fullkommelig inntreder ham uti hjemmels sted, som hermed tilkjennes at bør svare hr. president for såvidt avgrøde som derpå i nestleden sommer og høst er åvirket, med samt 10 riksdaler for denne prosesses omkostning, som ved adferd efter loven ^{ut} søkes, om ei innen halvmånedsdag betales.

Hva seg belanger de påstevnte huse og bygning som på samme forn. grunn er bestående, da vites ikke med rette at kan Jacob Lut dem frakjenne imot hans fremviste adkomst, og hans hjemmelsmann Christen Christensen lar gjøre sin innsigelse, at han ei dertil stevnt og kalt, som formener burde skje, om han noget skulle frakjennes.

54B

Tilmed har hr. president ei heller produsered nogen særlig adkomst eller hjemmel til samme huse og bygning. Men de derav pretenderende tvende års grunnleie og avgift bør Jacob Lut ham tilsvare og betale. Og såsom ingen bevilgning eller festebrev av grunneieren til samme bygning fremvises, da så fremt han samme huse og bygning vil ha der lenger bestående enn til våren den 14.april nestkommende, da bør han ha det i minne med hr. president Sr. Hans Must for des årlig grunnleie og avgift. Hva seg ellers belanger den protestation og innsigelse som er gjort på Norderhavs og Hole prestebols vegne, og særdeles efter det i rettelagte gammel pergaments brev, og hva derefter kan være berettiget, forblive ved sitt verd, og ved denne forretning ei noget enten ifra eller tilkjenne, eftersom her er den foromrørte sorenskriver og seksmanns ucasserede dom i veien, som om ennskjønt den, som foregivet, kunne være passered sognepresten til Norderhov utilstevnt, så står det ikke i voris makt eller møndighet den at felle eller contradicere.

RETTERGANG PÅ TRØGSTAD TINGSTUE

15. desember 1690.

Den 15. desember ble retten betjent på Trøgstad tingstue i Nor-
derhov prestegjeld med eftern. lagrettesmenn:

Erik Stigsrud, Gudbrand Stiksrud, Jens Vesetrud, Alf Gundersby,
Malte Kittelsby, Stener Aslaksrud, Amund Honerud og Bjørn
Flekshaug.

Fremstilte seg i rette fenrik monsr. Jørgen Nilsen, og i rette
fordret den fra nestleden ting den 14. november i rette søkte
og til idag oppsatte sak mot Hans Larsen Ask, som også møtte
nu selv i rette.

Og blev så nu endvidere av Jørgen Nilsen fremlagt en dom her av
tingstuen, utstedt den 16. august nestleden, hvoruti finnes inn-
dragen trende denne sak vedkommende prov, såsom Morten Paulsen
og hans moders, item Marta Niclausdatter, deres provning med
derom videre etc.

Nok inngav Jørgen Nilsen sitt skriftlige innlegg, dat. 13. hujus.
Derhos anviste Jørgen Nilsen også en Peder Paulsen til ham
inngiven regning, dat. 1. november sist avigt, hvorutinden står
tilført 10 rdl, som han på fenrikkens vegne til den halve part
i Gjørud des bruk skal ha utlagt og belovet.

55

Videre bevislighet i saken ble ei på enten sider inngiven eller
forklart. Men Jørgen Nilsen begjærte dom.

Da efter tiltale, gjensvar og denne forberørte saks leilighet,
er herom således for rette dømt og avsagt:

1. At eftersom fenrikken monsr. Jørgen Nilsen først med det
irettelagte pantebrev, dat. 15. april 1690, beviser at Hans Larsen
for 50 rdl pantepenge har ham til brukelighet ipantsatt et halvt
skippund i Gjørud med bygsel og med all des rette tilliggelse
at gjøre seg nøttig som han best kan formå, og som landsloven
med eget eigende godt tillater, inntil ham sine pantepenge
igjen vorder erlagt og betalt, og forplikter seg derutinden
at holde ham skadesløs etc.

2. For det andet har fenrikken monsr. Jørgen Nilsen med førte
trende prov, nemlig Morten Paulsen, som sin provning personlig
ved ed avlagt, item Sidsel sal. Paul Jensens, og Marta Niclaus-
datter, som deres skriftlige prov og ed fremstillet, samtlige
deres provning bevist, hvorledes deres forord har vært, at

Hans Larsen, da han fikk pantepengene av Jørgen Nilsen, og både før og siden, gjort ham den muntlig tilsagn og forsikring, at det pantsettende halve pund i Gjørud ikke var bortfest eller bygslet til Alf Gjørud, men at Jørgen Nilsen kunne råde derfor enten han ville bruke det selv, eller bygsle det bort. Item at Alf Gjørud vært hos fenrikken, siden han fått pantet, og ville leie det av ham etc.

3. Efter sådan avsked og forord har monsr. Jørgen Nilsen, som han foregiver, med stor møye og bekostning beredt og laget seg på selv at bruke samme halve part i Gjørud, men derifra forhindret, formedelst Hans Larsen derimot og ved den forn. bygselseddelen har bestørket Alf Gjørud at bruke og vedholde gården.

4. Er også at observere den forn. bygselseddels beskaffenhet, at den synes av temmelig stor mistanke, såsom først efter provenes tilstand, at Hans Larsen bekjent, at han ei hadde bygslet det til Alf Gjørud førend han pantsatte det, så og for det andet at bygselseddelen ei er tinglyst før pantebrevet, eller til neste ting efter des utstedelse, som loven tilholder. Og for det tredje, at Hans Larsen har for retten, efter påeskning, vegret seg at bekrefte ved sin ed, at den før pantebrevet var utstedt. Dog om endskjønt bygselseddelen enten før eller senere enn pantebrevet utstedt, så befinnes det allikevel efter provenes tilstand, at Hans Larsen deruti har mishandlet imot ord og avsked, som strider imot lovens 5.boks 1.cap. 1.og 2.art., hvorved han har ført citanten uti påklagelige skade og omkostning, hvilken mishandling synes nærmest og føyeligst at hentydes og rettes uti lideligste måter efter lovens 3.boks 14.cap. 1.art. 3.vers.

55B

Hvorefter hermed kjennes og dømmes at Hans Larsen bør igjen give og betale Jørgen Nilsen bygselpengene av forn. halve skippund, som efter loven bør være fem riksdaler, og at bøte like så meget til Kongen.

Item derforuten at svare og betale Jørgen Nilsen for herutfinden påbragte og årsakelige prosesser, omkostning, samt forhindring og skadelidelse, som uti alt i lideligste til ti riksdaler, hvilket alt innen 15 dager bør klareres, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Hva belanger seg den tiltale som Hans Larsen derimot efter sitt stevнемål har til Jørgen Nilsen formedelst han sine utlånte pantepenge ei efter tilbydelse villet annamme og pantet avstå,

så er derimot at akte den foromrørte skade og omkostning som Hans Larsen ham forårsaket, og Hans Larsen uti sitt pantebrev forplikter seg derutinden at holde ham skadesløs i alle måter. Hvorfore ei kan kjennes JørgenNilsen enten at ha vært eller er forpliktet at avstå pantet, førend han sine pantepenge med samt det forn. tildømte er fornøyet og betalt. Men inntil des fullbyrdelse, at følge og beholde pantet efter pantebrevets kraft og tilhold.

Anders Jørgensen ved Hønefoss på sergeant Hougner Svendsens vegne, i rette fordret Harald Andersen Vaker, formedelst han seg bemektiget et hus ham tilhørig, liggendes ved Haugs annekskirke og kalles Holmestuen.

Harald Andersen var selv for rette tilstede, men formedelst Anders Jørgensen ei hadde noen fullmakt av Haugner sergeant, så ville han ei gi seg uti rette.

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	SIDE
=====	=====	=====	=====
		Storøen	10
		Herøen	10,11,40
		Herølandet	11
		Olde,Sokneda	13
		Skollerud	17,59
		Trøgstad	2,33,36,44
		Lundstadvoss	20
		Marigårdskog	20
		Hønen,Ulerål	20
		Hønen land	20,21
		Tyristranden	23
		Lerberg	23
		Vikersund	23
		Eggelandet	23
		Ask	23
		Breiensetern	24
		Domholt	25
		Egge	26
		Narverudskog	28
		Narverudgård	28
		Bergsgårdene	28
		Soknedalen	28
		Kjos	28
		Blikrud	28,29,30,31
		Narverud	29,31
		Ballangrud	3
		Eidsåsen	31
		Stensmyråsen	31
		Landåsen	31
		Eidsbroåsen	31
		Vågård skog	34
		Heieren	37
		Gjørud	38,46,47,48
		Gomnes	4,39
		Skjærdalen	40,42,54
		Hedalselven	45
		Bolken	46
		Ballangrud	46
		Gulsvarpfoss	52
		Kjørlebroen	52,75
		Kind	53
		Skjærdalen	53,56,75,76
		Brødresagen	54
		Allmannbroen	54,55
		Maltekleven	54,77
		Hovi	55
		Velleren	55
		Kindsviken	55
		Skarvhellen	55
		Flåfoss	55
		Solberg	55,78
		Heradsbygden	59
		Vælsvolden	60
		Veksal	60
		Vælsvannet	60
		Bårud	60
		Veien	60
		Sørum,Herad	60

Baugekjenn	61
Gåsekjenn	61
Svartkjenn	61
Lysåen	61
Oppegård	61,67
Koldsjøen	62
Saxekjenn	62
Halkjenrud	62
Songeelven	62
Lysenatten	62
Hovland	62
Fuglerud	62
Ospeskaret	62
Røsby	62
Lundesgård	62,67,68
Oppegård	62,68
Trøgstad	64
Gjørud	64,80,81
Krokstogen	72
Prestegården	72
Skjærdalen	73,76
Bråte(n)	74
Kvernevolden	74
Fegri sag	74
Sagstuen	74
Kvernvolden	76,77,78
Allmuebroen	77
Jobek	77
Hollerud	77
Kinna	77
Holmestuen	82
Frok	9
Borgen,Nordenfjeld	.9
Brødresagen i Skjærdalen.	77
Gåsekjennelven	61,62
Hagevold,Sigdal	66
Kvernevoldsødegård	53
Løkka u/Skjærdalen	56
Middel-Støveren	33
Norderhovprestebolsag	74
Ofermyndhegslet	20,21
Prestesagstuen	54
Saxenkjennelven	61
Skalpelielven	30
Skalpeliseter	30
Vælsvannsetervolden	59
Ørteshoved	29,30

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	SIDE
=====	=====	=====	=====
.....	Oven Valders's	sønn	6
.....	Størk Sørsdals	kvinne	58
Abraham	Mathisen		42,53
Abraham	Mattisen		75,76,78
Albret	Kruse		71
Alf		Gundersby	2,15,33,44
Alf		Gjørud	47,64,81
Alf		Gundersby	64,80
Alf	Olsen	Gjørud	46,47,48
Allis	Jonsdatter	Lore	11
Ambjørn		Modalen	50
Amund		Honerud	2,33,44,64,80
Amund		Veksal	50

Anders		Bjerkerud	15
Anders		Olde	16,28
Anders		Hallingby	17
Anders		Ferden	20
Anders		By	4,39,42,72
Anders		Bårnås	49,70
Anders		Busund	57
Anders		Åsterud	57
Anders		Ru,Rue,Rud	9,10,11,39,40,49
Anders	Bron		9,10,11,39,40
Anders	Eriksen	Olde	13,14,15
Anders	Eriksen		14
Anders	Jonsen	Bjerkerud	13
Anders	Jørgensen ved	Viul	2,3
Anders	Jørgensen		9,37,38,45,46,50,70
Anders	Jørgensen ved	Hønefoss	59,64,82
Anders	Larsen		18
Anders	Nilsen Moss		26
Anders	Pay av	Bragernes	8
Anders +	Eriksen		15
Anne	Olstdatter		40
Anne	Olstdatter	Borgen	9,10
Arne	Gudbrandsen		57
Asgaut	Larsen	Berg	28,31
Augustinus		Hauge (Haga)	23,24
Bendix		Tranby	28,58,61,70
Bjørn		Flekshaug	2,44,64,80
Bjørn	Flechesiø	(Flekshaug)	33,34
Bodil	Sal.Fredrik Madsen		75
Bottel	Hansen		51,69
Børge	Olsen i Lier og	Bragernes	33
Bård +		Heieren	37
Carl		Lille Hval	50
Christen		Skinnes	15
Christen		Gomnes	57
Christen	Christensen		40,41,42,53,75,76,78
Christen	Ellefsen	Skinnes,Krødsherad	13
Christen	Kleboe		24
Christen +	Larsen		53
Christen +	Laugesen		76,77
Christian	Kleboe		23,27
Christian	Tommesen		20,21,23,25,26,39,40,41
Christoffer		Hallum	17
Christoffer		Røyseng	23,24,26,38,59
Christoffer		Gren	28
Christoffer		Bili	4,39,42,72
Christoffer		Gomnes	42,53,55,57
Christoffer		Kauserud	57
Christoffer		Haldum	59
Christoffer		Gårdhammer	70
Christoffer		Fekjær	9,10
Christoffer		Kauserud's kvinne	57
Christian	Tommesen		44
Claus		Lore	11
Claus		Hundstad	57
Cornelius	Jørgensen	Glassmester	4,5,6
Dorte	Sal.Peders i	Aurdal	44
Eggert	Stochflet		71
Elias	Nilsen på	Bragernes	65,66
Elling		Svarstad	4,39,42
Elling		Oppegård	58,61,63,66
Endre	Bjørnsen Hmd på	Bjerke	62
Engebret		Toen	20

Engebret		Skamarken	55
Engebret		Rudstand	58,61
Engebret +		Nærstad	2,3
Erik		Stiksrud	2,33,44,64,80
Erik +		Krogslrud	13,14,15
Erland		Pjåka	57
Even	Andersen		15
Even	Iversen	(Blikslrud)	28,31
Finn	Sagmester		57
Frands +	Nilsen		54
Fredrik		Lundesgården	50,58,61,63,66
Fredrik +	Madsen		52,75
Gabriel	Bron av	Bragernes	17,18,19,37,38,44,45,49,50, 51,59,60,68,69,70,71
Gerhard	Treschov		18,19
Gjest		Høggaug	28,29,30
Gudbrand		Berg	20
Gudbrand		Setrang	20
Gudbrand		Løken	4,39,42,72
Gudbrand		Hollerud	42,55
Gudbrand		Stiksrud	2,33,44,64,80
Gudbrand		Pjåkerud	57
Gudbrand		Gomnes	57,72,74
Gudbrand		Halkjenrud	13,28,50,58,61,62,66,68,70,71
Gudbrand		Pjåkerud	74
Gudbrand	Affdalen ??	(Astdalen)??	57
Gudbrand	Christensen		49
Gudbrand	Halvorsen	Berg	20
Gudbrand	Tommesen		74,75
Gulloug	Oven Valderes's	kvinne	5,6,7
Gunbjørn	Bjørnsen	Hagevold	66
Gunder		Berg	13,28,29,31,50
Gunder		Andinrud	50
Gunder	Nilsen på	Bragernes	23,27,38,49
Gunil	Andersdtr		15
Gunild +		Krogslrud	14
Gunvald +		Vik	8
Guttorm		Veien	60
Guttorm	Johansen	Fegri	55
Guttorm	Johansen		42,57
Guttorm	Johansen i	Prestebolsag	74
Guttorm	Johansen's	kvinne	57
Halvor		Sørum	50
Halvor		Bråten	57
Halvor	Justsen		70,71
Halvor	Rasmussen		42
Hans		Ask	47
Hans		Røsby	28,50,58,61,68
Hans	Brynildsen	Moen	4,5,6,41
Hans	Johannesen ved	Hønefoss	37,45
Hans	Larsen	Ask	38,46,47,64,65,80,81,82
Hans	Larsen	Ask	
Hans	Must		40,42,52,53,57,73,76,78
Hans	Olsen		55
Hans	Olsen	Krokvik	55,56
Hans	Solberg på	Vik	42
Harald		Frok	23,26
Harald	Andersen	Vaker	82
Harald	Trulsen	Løkeneie	59,60
Helge		Alme	20
Helge		Berg	13,28,29,30,31,49,50,61,63,
Helge	Ellingsen	Berg	15,58,61,62,66
Helge	Olsen		29

Helge +		Veme	49
Hendrik		Opdal	42,
Hendrik	Blichfeldt		17,18
Henrik		Opdal	42,
Henrik		Opdal	72
Henrik	Blichfeldt		59,60
Henrik	Larsen Finde		72
Henrik	Nilsen av	Bragernes	24,25,26,27
Henrik	Pettersen		2,4,20,21,23,26,29,33,37,39, 59,60,63,72
Hougner	Svendsen		82
Hivord		Moe	4,39,42,55,72
Ingebor		Pjåkerud	57
Ingebor	Gundersdatter	Lore	11
Isak	Andersen		8
Iver		Hjelle	23,24,26,27,59
Iver		Halsteinrud	59
Jacob		Trøttelsrud	20
Jacob	Christoffersen	Hønefoss	64
Jacob	Lut,Luth,Luttet		17,19,23,24,25,26,27,40,41, 42,43,52,53,54,55,56,57,73, 75,76,77,78
Jacob	Nilsen		74
Jan,Johan v	Cappelen		34,36
Jens		Vesetrud	2,33,44,80
Jens		Sørum	50
Jens		Vesetrud	64
Jens	Christoffersen	Bragernes	70
Jens	Hansen på	Stømsøen	24,27
Jens	Hansen		50
Jens	Mattisen Sass		75
Jens	Mikkelsen		52,53,56,57
Jens	Sax		24,26,57
Jens	Tygesen		71
Johan		Domholt	42
Johan	Tommesen		53,56
Johan	Tommesen	Domholt	54,76,77
Johannes		Strande	2,
Johannes		Egge	23,27
Johannes		Svarstad	4,42,72,73
Johannes		Grønvold	59
Johannes		Hauge	59
Johannes		Ve	50,59,65,70
Johannes	Abrahamsen	Svarstad	9
Jon		Berg (nedre)	14,29,30
Jon		Vågård	34,35
Jon		Bjerke	13,28,29,58,61
Jon	Andersen	Olde	15
Jon	Salvesen	Olde-eie	62
Jon	Toresen	Råen	14
Jonas	Ramus		42,53,75
Jul		Rud	57,74,75
Julius	Christensen		53,77,78
Jøran	Knutsdatter	Blikrud	28,29,31
Jørgen		Oppen	49,50
Jørgen		Fjeld	72
Jørgen	Hansen		52,63,66,67
Jørgen	Larsen		18,20,21,22,33
Jørgen	Mercker		24,25,26,27
Jørgen	Nilsen		38,46,47,48,64,65,80,81,82
Jørgen	Olsen	Glesne	28,29,30
Jørgen	Phillipsen		9,21,25,34,35,46,48
Karen			65

Karen	Christoffersdtr	Nærstad	2,3
Karen	Christoffersdtr		46
Kari		Sørum	57
Knut		Ullern	57,74,75
Knut		Semmen	50,59,70
Knut		Lundesgården	13,28,58,61,63,66
Knut		Ve	17,65,70
Knut		Veien	17,59,70
Knut	Fingarsen på	Modum	57
Knut	Guttormsen	Heie	33
Knut	Olsen Riber		34,35
Knut	Pedersen		33,34
Knut +		Olde	14
Knut +	Eriksen	Olde	15
Landcommis.	Merker		23
Lars		Somdalen	17,59
Lars		Onsaker	42,54,55,57
Lars		Bersund	17,59
Lars	Siverson Finde		72
Lars +	Larsen		17,18,19,34,49,53,55,56,59,63,67,70,76,78
Lauge	Olberg i	Sandsvær	57
Levor		Slette	14,49
M. +	Jørgens		65
Mads		Lerberg	59
Mads	Ellingsen av	Høellen	65,66
Mads	Larsen		77
Malte		Kittelsby	2,33,44,64,80
Maren	Christensdatter		49
Maren	Sal.Ole Hansens		37,38,50
Maren	sal.Ole Hansens	Heieren	69,71
Maren	Tomasdatter	Ask	47
Maren +	Ole Torkelsens		74
Mari	Knutsdtr		15
Mari	Tollefsdatter i	Prestebolsag	74
Mari +	Eriksdtr	Gundersby	15
Marta		Solberg	57
Marta		Kroksund	57
Marta	Guttormsdtr ved	Hønefoss	59,60
Marta	Niclausdatter		47
Marte	Niclausdatter		80
Mathias	Tønsberg		23,27,29,39
Mattias	Sass		74
Mattis	Gregersen Finde		72
Mattis	Sax		57
Mattis	Schudstad i	Lier	57
Mikkel		Veksal	50
Mikkel	Møller i	Skjærdalen	74,75
Mogens	Eriksen	Sesserud	14
Mons		Sesserud	50
Morten	(vesle Morten)		5,7
Morten	Paulsen på	Aslaksrud	47
Morten	Paulsen		80
Morten	Skomaker		4,5,6,41
Morten	Skomaker's kvinne		4,5,6,7
Narve		Veme	29,51,69
Nils		Hverven	23,26
Nils		Lia	57
Nils		Follum	59,65
Nils		Røsby	68
Nils	Bakke		38
Nils	Gren av	Krødsherad	28,29
Nils	Gudbrandsen		42,52,53,54,55,57,73,75,76,78
Nils	Hansen	Røsby	50,61

Nils	Jacobsen		21, 25, 34, 35, 46, 48
Nils	Jensen på	Solberg	74, 75
Nils	Jensen sagfogd		74, 75
Nils	Madsen		38
Nils	Madsen Norups		24, 27
Nils	Olsen	Lia	74
oberste	Brockenhuus		9
Ole		Krogstrup	13, 28, 49, 50, 58
Ole		Skøyen	20
Ole		Vestern	20
Ole		Veholt	23, 24, 26, 27
Ole		Kjos	28, 29, 31, 49
Ole		Land	50
Ole		Snodalen	28, 50
Ole		Heieren	57
Ole		Skollerud	17, 50, 59
Ole		Pukerud	13, 50, 61, 62, 68, 70
Ole		Rudsødgården	9, 10
Ole	Andersen	Olde	14
Ole	Børgesen		8
Ole	Christensen	Moe	42, 73,
Ole	Christensen		76
Ole	Dulver i	Hoksund	57
Ole	Gudbrandsen	Pukerud	61
Ole	Guttormsen i	Soknedal	65, 66
Ole	Hansen Smelter		42
Ole	Jacobsen		40
Ole	Jacobsen født i	Hollerud	9, 10
Ole	Jonsen	Støveren	33
Ole	Larsen	Prestegården	4, 5, 6, 7
Ole	Olsen	Heieren	74
Ole	Pedersen	Kjos	14, 58, 61
Ole	Pedersen Kjos fra	Krødsherad.	30
Ole	Sørensen på	Eiker	57
Ole +	Hansen		49, 50, 51, 70
Ole +	Torkelsen		53, 56, 76, 77, 78
Ole d.y.		Kjos	50
Ole d.e.	Andersen		15
Ole d.y.	Andersen		15
Otte	Justsen		70, 71
Oven	Valders		4, 5, 6, 41
Paul		Sundby	11
Paul		Haukedalen	13, 28, 29, 31
Paul		Oppegård	28, 29
Paul		Haukedal	49
Paul		Veme	49
Paul		Burud	57
Paul		Veholt	57
Paul		Haukedalen	58
Paul		Oppegård	58, 61, 63, 66
Paul	Christoffersen	Vekkeren	11
Paul	Knutsen		15
Paul +	Jensen		47, 80
Peder		Nærstad	20
Peder		Berg	20
Peder		Ekornrud	23, 24
Peder		Slottet	55, 57
Peder		Hundstad	57
Peder		Haug	57
Peder	Andersen Lund		24, 27
Peder	Engebretsen	Nærstad	2, 3, 38, 45, 46
Peder	Gundersen	Berg	20
Peder	Knutsen		40

Peder	Knutsen's sag		74,75,76,
Peder	Paulsen		48,80
Peder	Rasmussen	Rå	2,3,17,20,21,23,33,59,64,69,70
Peder	Steffensen	Haug	74
Peder	Sørensen		37,38,49,71
Peder	Valders		9,10
Peder +	i	Aurdal	44
Pål		Veholdt	23
Pål		Kile	59
Ragnild	Olstdatter		2,
Randi		Åsterud	57
Rangdi	Morten skomakers	kvinne	5,7
Rasmus		Veisten	23,26,
Rasmus		Gomnes	4,39,42
Rasmus	Jørgensen		2,3,38,45,46
Rolf	Andersen		15
Rønnaug	Olstdatter		39
Rønnaug		Hovland	58,61,62,68
Sidsel	Sal.Paul Jensen		47
Sigri	Andersdtr		15
Sigri	Knutsdtr		15
Simen		Alme	20
Siver		Tandberg	23,26
Siver		Gomnes	4,39,42,72
Solve		Veme	60
Statholder	Guldenlev		33,39
Stener		Aslaksrud	2,33,44,64,80
Størk		Sørsdal	13,58,61,68
Sven		Fjell	57
Sven	Jensen	Fjeld	73,74,75
Svend		Hverven	23,26
Søren	Andersen Moss		37,44
Søren	Rasmussen		9
Tarald		Solberg	75
Tarald	Olsen på	Solberg	42,55,56
Tarald	Olsen's far +	Solberg	55
Tolle(f)		Gjesvold	4,42,39,72
Tolle	Jonsen på	Bragernes	26,27
Tomas	Gudbrandsen		42
Tomas	Gudbrandsen	Sagmester	55
Tomas +	Tomassen		53
Tord		Breien	23,24,27
Tord	Christensen		59,60
Torger		Nøkleby	59
Torkel		Flaskerud	59
Torkel	Olsen		42,52,53,56,73,76,77
Tosten		Bersund	59
Tosten		Modalen	28,58,61
Tosten	Halvorsen		28
Tosten	Narvesen	Bersund	17,18,19
Tosten	Sevle av	Numedal	28,30,31
Tron		Vaker	33,34
Truls		Skollerud	59
Truls		Semmen	50,59,70
Truls	Aslesen	(Skollerud)	19
Truls	Larsen		18
Truls	Semmen på	Skollerud	17,18
Vebjørn		Narverud	58,61
Åste		Dalen	57
